

Karjalainen, Markus

**VAPAASTI VALITTAVIEN YRITTÄJYYSOPINTOJEN KEHITTÄMINEN KA-
JAANIN AMMATTIKORKEAKOULUSSA**

Opinnäytetyö
Kajaanin ammattikorkeakoulu
Matkailu-, ravitsemis- ja talousala
Matkailupalvelut
Kevät 2012

Koulutusala Matkailu-, ravitsemis- ja talousala	Koulutusohjelma Matkailupalvelut
Tekijä(t) Markus Karjalainen	
Työn nimi Vapaasti valittavien yrittäjyysopintojen kehittäminen Kajaanin ammattikorkeakoulussa	
Vaihtoehtoiset ammattiopinnot	Ohjaaja(t) Perttu Huusko Toimeksiantaja
Aika Kevät 2012	Sivumäärä ja liitteet 37 + 21
<p>Tämä opinnäytetyö tutkii Kajaanin ammattikorkeakoulun vapaasti valittavia yrittäjyysopintoja ja niiden kehittämistä. Tässä opinnäytetyössä toteutettiin mielipidekysely, jonka tarkoituksena oli saada vastauksia kysymykseen tarvitaanko lisää vapaasti valittavia yrittäjyysopintokursseja ja jos tarvitaan niin millaista tietoa haluttiin yrittäjyydestä tai yrittäjyyden työkaluista saada lisää.</p> <p>Työ rajattiin yrittäjyyteen, sillä työn tarkoituksena oli uuden vapaasti valittavan yrittäjyyskurssin perustaminen Kajaanin ammattikorkeakouluun. Tarkoituksena oli hakea teoriataustan avulla selkeät näkökulmat yrittäjyydestä, yrittäjyyden perusteista ja siitä kuinka yrittäjyyden avulla mahdollistetaan oikeiden työkalujen löytyminen työelämää varten.</p> <p>Kehittämistyön tuloksena syntyi vapaasti valittaviin yrittäjyysopintoihin kurssi nimeltä <i>Ajanhallinta</i>. Kurssi koostuu kolmen (3) opintopisteen laajuisesta teoriakurssista, jonka kautta opiskelijoilla on mahdollisuus kehittää omaa ajanhallintaansa opinnoissaan, työelämässä, yrittäjänä ja samalla tasapainottaa omaa elämäänsä.</p> <p>Tutkimusmenetelmänä oli teoriapohjainen tutkimus ja toiminnallisena osana uuden kurssin kehittäminen.</p>	
Kieli	Suomi
Asiasanat	Yrittäjyys, Kurssin kehittäminen, Ajanhallinta
Säilytyspaikka	☒ Verkkokirjasto Theseus ☒ Kajaanin ammattikorkeakoulun kirjasto

School Tourism	Degree Programme Tourism and Hospitality Management
Author(s) Karjalainen Markus	
Title Free-choice Entrepreneur studies development in Kajaani University of Applied Sciences	
Optional Professional Studies	Instructor(s) Huusko Perttu
	Commissioned by
Date Spring 2012	Total Number of Pages and Appendices 37 + 21
<p>The objective of this thesis was to develop free-choice entrepreneurship studies in Kajaani University of Applied Sciences. In this thesis was carried out an opinion survey, which was designed to get answers to a question of the free-choice entrepreneurship studies in KUAS and what kind of information or entrepreneurial tools did students want to study in a course basis. The primary aim was to develop a new free-choice entrepreneurship course to Kajaani University of Applied Sciences.</p> <p>This thesis was outlined to entrepreneurship because the aim was to create a new free-choice entrepreneurship course to Kajaani University Applied Sciences. The intention was to get broad point of view of entrepreneurship, basics of entrepreneurship and how to enable the entrepreneurship to find the right tools for the working life.</p> <p>Result in the development of free-choice entrepreneurship studies was called Time Management. The course consists of three (3) credits and the course is taught in classroom teaching. Students have the opportunity to develop their own control over their studies, work, and entrepreneurship at the same time balancing their own lives.</p> <p>The research method was a theory-based research and the functional part of the thesis was to create a new course.</p>	
Language of Thesis Finnish	
Keywords	Entrepreneurship, Course Development, Time Management
Deposited at	☒ Electronic library Theseus ☒ Library of Kajaani University of Applied Sciences

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	2
2 YRITTÄJYYS	3
2.1 Oman elämänsä yrittäjät - Nuorisobarometri	3
2.2 Yrittäjän määritelmä	4
2.3 Yrittäjäominaisuudet	5
2.4 Yrittäjän motiivit	6
2.5 Yrittäjyyden muodot	7
2.6 Yrittäjyys Suomessa	8
3 YRITTÄJYYSKASVATUS OPETUKSESSA JA KASVATUKSESSA	9
3.1 Yrittäjyyskasvatus alkaa koulussa	9
3.2 Yrittäjyyskasvatus peruskouluissa ja toisella-asteella	10
3.3 Korkeakoulutus kannustaa yrittäjyyteen	12
4 KAJAANIN AMMATTIKORKEAKOULU	14
4.1 Koulutus	14
4.2 Osaamisalueet ja painotetut alat	14
4.3 Yrittäjyysopinnot Kajaanin ammattikorkeakoulussa	14
4.4 Kajability Oy	15
4.5 Yrittäjyyden valmennuskeskus Intotalo	15
4.6 Innovaatio- ja yrittäjyyskeskus Innova	16
5 TYÖELÄMÄN VAATIMUKSET	17
6 MIELIPIDEKYSELY	19
6.1 Työn tarkoitus ja tavoitteet	19
6.2 Tutkimuksen toteuttaminen	20
6.3 Tutkimustulosten yhteenveto	22
7 VAPAASTI VALITTAVA YRITTÄJYYSKURSSI AJANHALLINTA	23
7.1 Kurssin sisältö	24
7.2 Kirjan lukeminen	24
7.3 Kirjaessee	25
7.4 Harjoitustehtävät	25

7.5 Kurssin päätös	26
7.6 Kurssin arviointi	26
8 POHDINTA	27
LÄHTEET	30
LIITTEET	

1 JOHDANTO

Uuden vuosituhannen aikana käyntiin lähtenyt yrittäjyyden edistäminen on tuottanut vuosittain jopa 60.000 uutta yrittäjää / yritystä. Yrittäjyyden edistäminen on ollut oiva panostus järjestöiltä, kouluilta, yhdistyksiltä ja monilta yrityksiltä. Siihen miksi, yrittäjyyteen halutaankaan loppujen lopuksi panostaa, on vastauksena tähän 2008 vuonna alkanut eläkepommi. Suurin osa työelämästä normaalia reittiä poistuvat työntekijät alkavat siirtyä eläkkeelle enenevissä määrin, ja eläkepommin odotetaan päättyvän vuonna 2030. Yrittäjyyden edistämisen avulla pyritään tukemaan kuntia, joissa ei ole varaa menettää työpaikkoja, yrityksiä ja yrittäjiä, jotka pitävät jo muutenkin tappiollisia kuntia, kyliä ja taajamia pystyssä.

Yrittäjyyden sanotaan sopivaan ihmisille, joilla on rohkeutta, tahdonvoimaa, asennetta, halua toteuttaa itseään ja nauttia oman työn hedelmistä. Suomessa niin kuin muuallakin maailmassa yrittäjämäisiä ihmisiä syntyy joka päivä ja yrittäjäpersoonia löytyy jokaisesta sosiaaliluokasta. Yrittäjyys tosin vain nähdään Suomessa negatiivisena elementtinä omalla työuralla, koska sen koetaan vievän liikaa energiaa ja aikaa elämästä. Ihmiset pelkäävät ottaa riskejä ja pelkäävät itsensä epäonnistuvan yksinään, toisin kuin työnantajan alaisuudessa.

Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää Kajaanin ammattikorkeakoulun opiskelijoiden suhtautumista vapaasti valittaviin yrittäjyysopintoihin. Opinnäytetyössä toteutettiin mielipidekysely Kajaanin ammattikorkeakoulussa opiskeleville eri alojen ja vuosikurssien opiskelijoille marraskuussa 2011, jonka tuloksista syntyi ajanhallinnan kolmen opintopisteen laajuinen vapaasti valittava yrittäjyyskurssi.

Teoriataustassa pureudutaan yrittäjyyteen ja yrittäjyyskasvatukseen, opetuksessa ja kasvatuksessa, Kajaanin ammattikorkeakouluun ja tämän päivän vaatimuksiin työelämässä. Lisäksi teoriataustassa käsitellään nuorisobarometrin avulla tutkimustuloksia, jossa tutkittiin nuorten kiinnostuneisuutta ja asennetta yrittäjyyttä kohtaan. Tämä opinnäytetyö on toiminnallinen opinnäyte, joka sisältää kvalitatiivisen haastatteluosuuden.

2 YRITTÄJYYS

Yrittäjyys (engl. Entrepreneurship) käsitteenä herättää vahvoja mielikuvia. Käsite usein yhdistetään aineellisen hyvinvoinnin tavoitteluun harvemmin kuitenkin toiminta- tai käyttäytymistavaksi. Yrittäjyys ymmärretään monesti sisällöltään samanlaiseksi kuin käytännön yri-
tystoiminta, ulkoinen yrittäjyys. (Luukkanen & Wuorinen 2002, 12.)

Yrittäjyys käsitteenä tunnetaan perinteisesti ulkoisesta yrittäjyydestä eli oman yrityksen perustamisesta, aina sen päivittäiseen pyörittämiseen ja kehittämiseen. Yrittäjyyttä tarvitaan monissa paikoissa, esim. opiskelussa, työskennellessä toisen palveluksessa tai vasta työhön haettaessa. Tarvitaan sisäistä yrittäjyyttä. (Julin & Mursula 2010, 3.)

Työelämän sanotaan arvostavan seuraavanlaisia ominaisuuksia, joita yrittäjä omaa:

- asennetta
- motivaatiota
- innostusta ja halua oppia uusia asioita
- oma-aloitteista
- itsevarmuutta ja päättäväisyyttä
- uskoa omiin kykyihin ja rohkeutta
- opiskelua, tutkimista, näkemistä
- kykyä ja taitoa tehdä oikeita asioita, oikeaan aikaan, oikeassa paikassa.

(Julin & Mursula 2010, 3.)

2.1 Oman elämänsä yrittäjät - Nuorisobarometri

Vuonna 2004 toteutettu nuorisobarometri toteutti tutkimuksen aiheella *Oman elämänsä yrittäjät*. Vastaajina tässä tutkimuksessa olivat suomalaisnuoret, joiden ikäjakauma oli 15 - 29 vuotta. Tutkimukseen osallistui yhteensä 1820 nuorta (Opetusministeriö, Nuorisotutkimusverkosto & Nuorisoasiain neuvottelukunta 2004a, 6 - 9.) Tutkimuksen perusteella saatiin tietää, että aikaisintaan 25-vuotiaana nuorilla on yrittäjyshalukkuus korkeimmillaan. Omassa per-

heessä tai lähipiirissä olevan yrittäjän tiedetään edistävän nuorten halukkuutta ryhtyä yrittäjiksi. Asenteet ja käsitykset ovat kuitenkin tutkimuksen perusteella vielä hyvin stereotyyppisiä perinteistä yritystoimintaa kohtaan. Vastaajista suurin osa mietti yrittäjien työskentelevän liian pitkiä päiviä sekä hieman yli 50 % vastaajista uskoi, että yrittäjänä on mahdollisuus päästä parempaan palkkaan kiinni kuin perinteisessä palkkatyössä. Yksi vastaaja kymmenestä nuoresta mietti oman yrityksen perustamista syksyllä 2003. (Opetusministeriö ym. 2004b, 26 - 28.)

2.2 Yrittäjän määritelmä

Yrittäjä määritellään olevan henkilö, joka perustaa uuden liiketoiminnan tavoitteenaan tuottaa voittoa. Yrittäjyyden sanotaan olevan yrittäjän tehtävä eli yrittää. (Advamec, Inc 2012.)

Suomen yrittäjät määrittelee yrittäjän karaktäärin seuraavasti: yrittäjäksi ryhtyminen on joillekin ihmisille itsestäänselvyys, kun toisille se saattaa olla tulos, johon on päädytty monen sattuman kautta. Seuraavassa ovat ne tekijät, jotka vaikuttavat yrittäjäksi ryhtymiseen (Suomen yrittäjät 2008a. Oletko valmis yrittäjäksi?) Yrittäjäksi ryhtyvällä henkilöllä on

- erittäin hyvä liikeidea / -ajatus
- sukupolvenvaihdos omien vanhempien yrityksessä
- harrastusten kautta hankittu osaaminen ja tietotaito
- erittäin hyvä osaaminen jossakin tietyssä asiassa
- mahdollisuus hankkia parempi toimeentulo
- tarjous, tilaisuus tai sattuma.

(Suomen yrittäjät 2008a. Oletko valmis yrittäjäksi?)

Lähtökohtia yrityksen perustamiselle ovat oma tahto ja halukkuus, valmiudet toimia yrittäjänä ja liikeidea sille, mitä aikoo tehdä. Yritystoiminnan menestymisen edellytys on toimiva liikeidea. Suomen yrittäjät listaavat myös yrittäjän ominaisuuksia, joita ovat riskinottokyky,

rohkeus, ulospäin suuntautuneisuus, luotettavuus ja vahva usko itseensä ja liiketoimintaansa. (Suomen yrittäjät 2008b. Oletko valmis yrittäjäksi?)

2.3 Yrittäjäominaisuudet

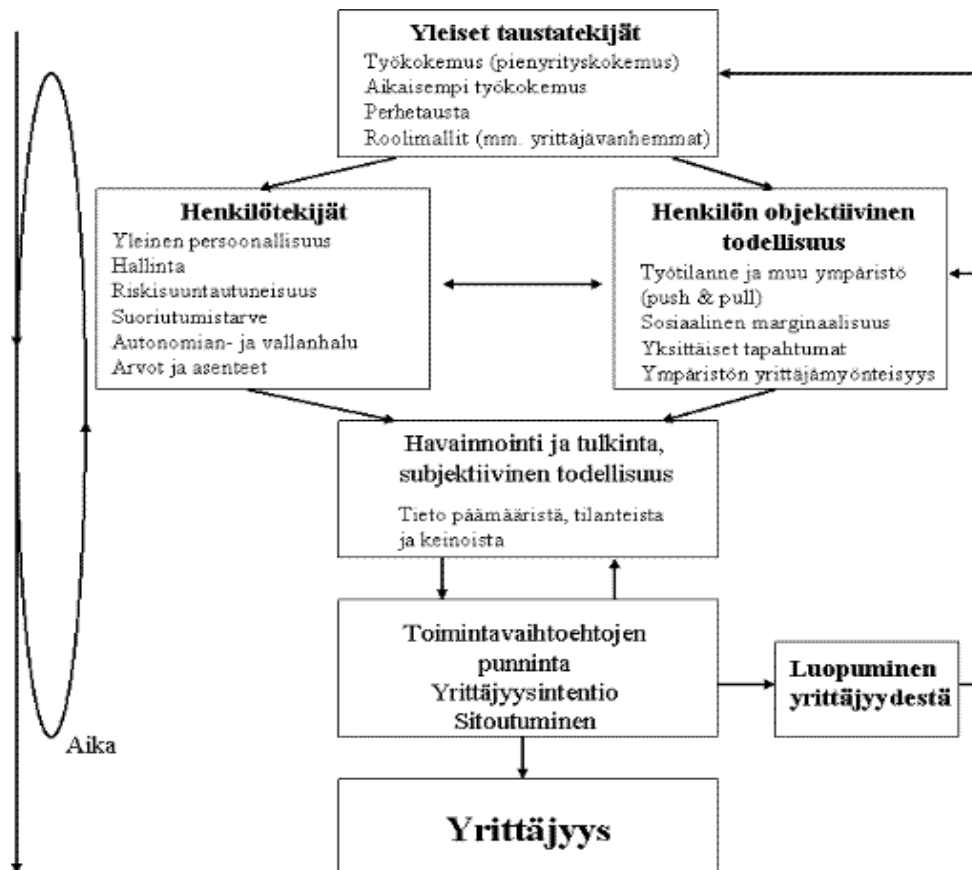
Yrittäjään, joka on luonut ympärilleen jo menestystä, liitetään usein ominaisuuksia, joita ei kovinkaan yleisesti tulla koskaan täyttämään. Ammattitaito ja substanssiosaaminen luovan menestyksekkään pohjan uudelle yritykselle. Substanssiosaamisen ja ammattitaidon lisäksi tarvitaan vielä reilu määrä oikeaa asennetta. Yrittäjän sanotaan tarvitsevan esimerkkinä vahvaa uskoa omaan ideaan, uskoa tulevaisuutta kohtaan, mutta myös reilusti kärsivällisyyttä, koska työn hedelmiä voidaan kerätä vasta tulevaisuudessa. Toisekseen tarvitaan kykyä osata arvioida yrittäjyyden mahdollisuuksia ja realistisuutta toimivista ideoista ja ei toimivista. Kaikkien edellisten ominaisuuksien lisäksi yrittäjän suositellaan omaavan kykyä tehdä päätöksiä itsenäisesti sekä mahdollisesti johtamiseen liittyviä ominaisuuksia, jos yrityksellä on henkilöstä. (Terävä n.d. Yrittäjäominaisuudet.) Seuraavassa on lueteltu yrittäjään liitettäviä ominaisuuksia

- asenne ja halu suoriutua
- halu onnistua
- oma-aloitteisuus ja itsenäisyys
- kyky tehdä itsenäisesti päätöksiä
- sietää epävarmuutta
- rohkeus ottaa riskejä
- pitkäjänteisyys ja tavoitteellisuus
- innokkuus ja luottamus itseen, omaan ammattitaitoon ja ideaan.

(Terävä n.d.)

2.4 Yrittäjän motiivit

Motivaatio on korostava tekijä määriteltäessä yrittäjän käyttäytymistä. Motivaation sanotaan olevan psyykkinen tila ihmisellä, joka määrittelee yksilön suuntautuneisuuden työelämässä ja yrittäjyydessä. Suoriutumistarve toimii yrittäjän suurena motivaation lähteenä se, minkä takia yrittäjäksi ryhdytään, ovat jokaisella hieman erilaiset. Toisilla on halukkuutta toteuttaa oma idea käytännön tasolla, riippumattomuuden ja oman itsensä herruuden tavoittelu, itsensä toteuttamisen ja kehittämisen lisäksi. Taloudelliset tekijät ovat yrittäjäksi ryhtyvän henkilön motiiveja. (Opetushallitus & Etälukio 2010a.) Motiivit ovat yrittäjillä hyvin yksilöllisiä. Tärkein motiivi on kuitenkin aina omasta itsestä lähtevä halu ja tahto aloittaa yrittäminen ja liiketoiminta (Opetushallitus & Etälukio, 2010a.)

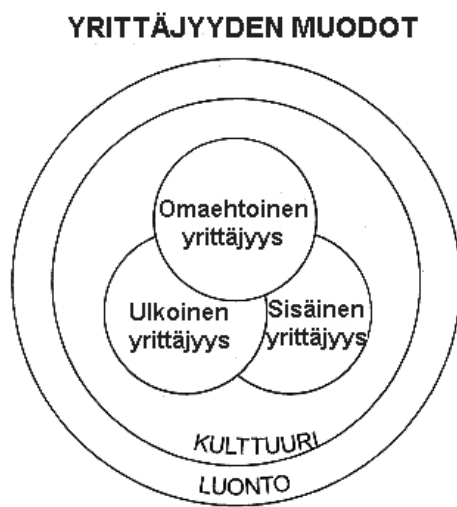

Kuvio 1. Prosessikaavio yrittäjäksi ryhtymisestä yksilötasolla (Opetushallitus & Etälukio, 2010b).

Visa Huuskonen on luonut yrittäjäksi ryhtymisen prosessikaavion (kuvio 1.) kirjoittaessaan väitöskirjaansa yrittäjäksi ryhtymisestä. Tässä kaaviossa esitellään niitä tasoja, jotka vaikuttavat yrittäjäksi ryhtymiseen yksilötasolla. (Opetushallitus & Etälukio, 2010.)

Yrittäjäksi ryhtymisen päätös lähtee aina yksilöstä itsestään eikä siis ole seurausta yksilön muuttuvista taustatekijöistä, esim. yrittäjyyttä hyödyttävät ominaisuudet henkilössä, sosiaalinen tai taloudellinen tilanne tai muu tähän asiaan liitettävä seikka. Yrittäjäksi ryhtymiseen liittyvät monet eri tekijät, kuten tilanne-, tausta- ja henkilötekijät. (Opetushallitus & Etälukio, 2010a.)

2.5 Yrittäjyyden muodot

Kuvio 2. Yrittäjyyden muodot (Kyrö 2000d).

Kuviossa olevat neljä eri yrittäjyyden muotoa määritellään seuraavasti: Omaehtoinen yrittäjyys on yrittäjyyden muodoista vanhin. Määritelmä kertoo sen tarkoittavan yksilön omaa yrittäjämäistä tapaa toimia ja elää (Kyrö 2000a). Ulkoinen yrittäjyys on konkreettisesti yrityksen omistamista ja sen päivittäistä johtamista. Ulkoinen yrittäjyys näkyy yrityksessä sen toimintana, esimerkkinä markkinointi, taloushallinto, liikeidean suunnittelu, hinnoittelu, budjetointi jne. (Kyrö 2000b.) Sisäinen yrittäjyys on yrityksen tapa toimia yrittäjämäisesti. Tällä viitataan siihen, kuinka yrittäjyyden erilaiset piirteet tapahtuvat ja näkyvät yrityksen koko sen toiminnassa. Toiminta on sidoksissa kahteen edelliseen yrittäjyyden muotoon. (Kyrö 2000c.)

Yhdessä kaikki kolme yrittäjyyden muotoa voivat luoda luovan yritteliään yhteisön ja organisaation kulttuurin. Omaehtoinen, ulkoinen ja sisäinen yrittäjyys vuorovaikuttavat toistensa kanssa. (Kyrö 2000d.)

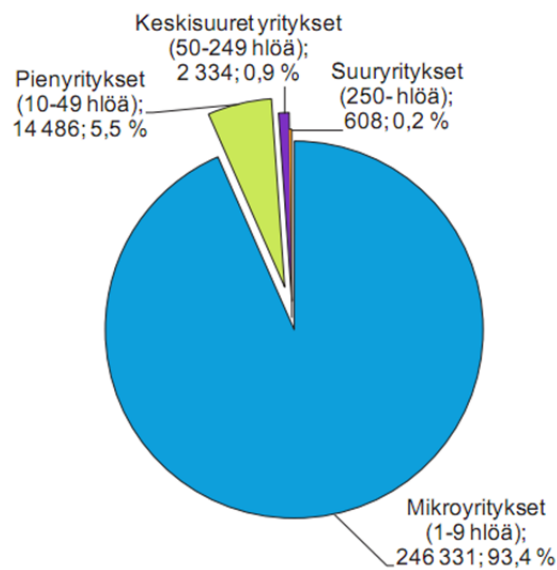
2.6 Yrittäjyys Suomessa

Suomen yritykset on määritelty henkilömäärien mukaisiin yrityskokoluokkiin seuraavasti:

- Pk-yritys eli pieni- tai keskisuuri yritys on enintään 250 henkilön yritys
- Keskisuuret yritykset pitävät sisällään 50 - 249 henkilöä
- Pieniä yrityksiä ovat alle 50 henkilöä työllistävät
- Mikroyrityksiä ovat alle 10 työntekijän yritykset
- Suuria yrityksiä ovat taas vähintään 250 henkilöä tai enemmän työllistävät yritykset.

(Suomen yrittäjät 2010a, 2.)

Seuraavassa kuvio vuoden 2009 yritysmuotojen tilastoista:

Kuvio 3. Yritysten määrä Suomessa 2009 (Suomen yrittäjät 2010b, 2).

3 YRITTÄJYYSKASVATUS OPETUKSESSA JA KASVATUKSESSA

Yrittäjyyskasvatus määritellään pääasiallisesti opetushallinnon toimialalla kokonaisvaltaiseksi työksi, jonka tarkoituksena on vahvistaa yrittäjyyttä. Työelämätahot ja eri työelämän järjestöt ovat mukana tukemassa yrittäjyyskasvatusta ja tekemässä itse kasvatustyötä. Yrittäjyyskasvatukselle luotujen käytännön toimenpiteiden (tavoitteet) tarkoituksena on parantaa yrittäjyyteen liittyviä asenteita (myönteisyys), tietotaitojen kehittäminen, uusien yritysten saaminen kasvatuksen yhtenä tuloksena, yritysten henkilöstön ja yrittäjien osaamisen kehittäminen sekä sisäisen yrittäjyyden luominen organisaatioon. (Opetusministeriö 2009, 13.)

Yrittäjyyskasvatus on sisäisen, ulkoisen ja yrittäjämäisen behaviourismin kehittämistä ja sen edistämistä niin yksilöissä kuin organisaatioissa. Suurimmaksi kysymykseksi ehdottomasti nousee se, että millaisin pedagogisin metodein viedään eteenpäin äsken mainittujen ominaisuuksien kehittymistä. (Jussila ym. 2005, 17, 18.)

3.1 Yrittäjyyskasvatus alkaa koulussa

Yrittäjyyteen kasvamisessa ja kehittämisessä on kyse ihmisen omalla individualistisella tasolla persoonallisuuden kehittämisestä. Yrittäjäidentiteetti syntyy sekä synnynnäisten että oppimalla opittujen funktioiden yhteisvaikutuksesta. Yrittäjäpersoonaa tai yrittäjähenkilöä eli ihminen edustaa älyllisiä kykyjä ja motorisia sekä sosiaalis-emotionaalisia kykyjä. Eri ammattikunnat vaativat nykypäivänä edellisten kyky-osa-alueiden esiintuloa henkilössä eri tavoin. Yrittäjyyteen kasvaminen on tiedoissa ja taidoissa kehittymistä sekä asenteissa. Aktiivinen ja omatoiminen yrittäjämäinen persoona pystyy näkemään visionsa siitä, mitä tämä ihminen haluaa tulevaisuudessaan tehdä. Yrittäjäidentiteetin omaava henkilö pystyy henkilökohtaisesti muodostamaan oman tulevaisuutensa valinnat ja hänellä on taito löytää ne keinot, joilla hän pääsee tavoitteisiinsa. (Jussila, Hytönen & Salminen 2005, 17, 18.)

Yrittäjyysvalmiuksiksi lukeutuvat liiketoimintaosaaminen, yrittäjähenkisyys ja toimintaympäristötuntemus. Näiden sanotaan olevan ne kolme asiaa, joita tarvitaan yrittäjyysvalmiuksiin. (Jussila ym. 2005, 17, 18.)

Sisäinen yrittäjyys vaatii yrittäjämäistä behaviourismia eli omaehtoista yrittäjyyttä. Sisäisen yrittäjyyden sanotaan edellyttävän henkilön asennoitumista itseään, työtään sekä ympäristöön kohtaan. Sisäinen yrittäjyys antaa ymmärtää, että se merkitsee yrittäjyyttä yrityksen jäsenenä ja termillä viitataan monentyyppisiin ilmiöihin yrityksen strategioiden luomisesta aina tuotekehityksen ja –kehittelyyn asti. Sisäisellä yrittäjyydellä on oma paikkansa liittyen organisaatioiden johtamiseen, henkilöstön motivoitumiseen, sitoutumiseen ja kehittämiseen. Sisäinen yrittäjyys voi myös ilmetä ulkoisena yrittäjyyden muotona eli perinteisenä yritystoimintana. Tästä yrittäjyyden muodosta voidaan sanoa, että ulkoinen yrittäjyys on konkreettista tekemistä, tapahtumista ja olemista. (Jussila ym. 2005, 17, 18.)

Toisen alaisuudessa työskentelevältä työntekijältä vaaditaan sisäisen yrittäjyyden ominaisuuksia. Yrittäjyyden tavoitteena pyritään näkemään lähes aina oman yrityksen perustaminen ja yrittäjänä oleminen ja toimiminen. Yrittäjyys kietoutuu selkeästi erittäin hyvään substanssiosaamiseen, ja sen sanotaan olevan koulutuksen keskeinen tarkoitus. (Jussila ym. 2005, 17, 18.)

3.2 Yrittäjyyskasvatus peruskouluissa ja toisella-asteella

Nuorten kouluttaminen yrittäjyyteen on lähinnä asennekasvatusta ja rohkaisemista käytännössä itsensä toteuttamiseen. Esimerkkinä peruskoulussa voidaan eri ikäryhmille toimivalla tavalla opettaa perusteita kaupalliselta alalta ja harjoitella niitä taitoja, joita liiketoiminnassa tarvitaan. (Kansikas 2007a, 17.)

Yrittäjyyskasvatus peruskoulussa voi mahdollisesti lisätä opiskelijoiden motivaatiota ja halua vaikuttaa omien oppimistulostensa saavuttamiseen aktiivisesti. Sanotaan, että vastuunottaminen omasta oppimisesta ja työstä ovat koulutuksen yksi tärkeimmistä tavoitteista. Tämän tavoitteen turvin voidaan esimerkkinä järjestää erityyppisiä tapahtumia tai pyörittää välitunnilla kioskia, jonka avulla voidaan oppia vuorovaikutustaitoja, mutta myös sosiaalisia taitoja yleisesti. (Kansikas 2007a, 17.)

Pelkästään jo peruskoulussa, mutta erityisesti varsinkin ammatillisessa toisen asteen koulutuksessa, voidaan esimerkiksi liittää yhä enenevissä määrin mukaan kaupallisia aineita (kurs-

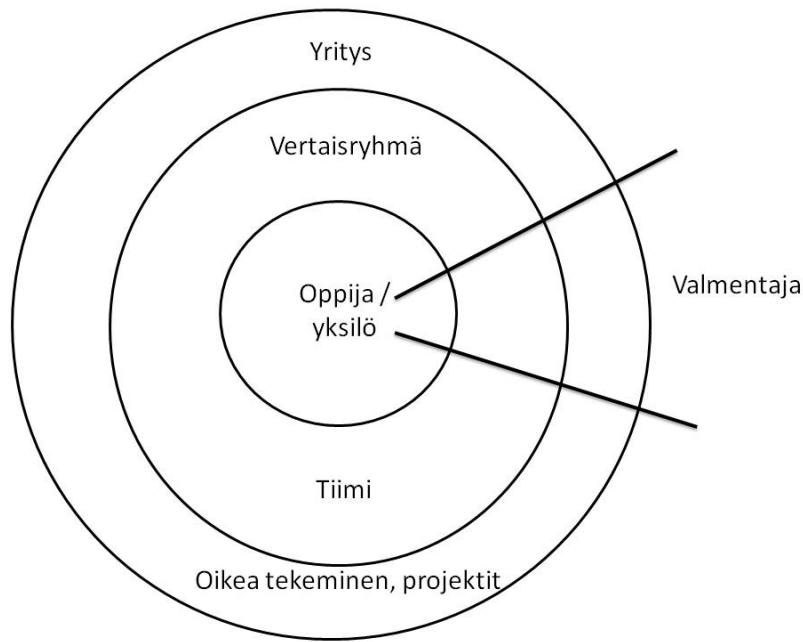
seja) sekä haastavampia kursseja asiasisällöltään itse yrittäjyyskoulutukseen. (Kansikas 2007b, 18.)

Monet toisen asteen koulut, niin lukiot kuin ammattikoulut, ovat pyrkineet kehittämään yrittäjyyteen suuntaavia kurssejaan. Osa lukioista onkin ympäri Suomea mahdollistanut opiskelijoiden harjoitella yritystoimintaa, perustamalla oppimisyrityksiä, joissa opiskelijoilla on ollut ja on mahdollista harjoitella liiketoimintaa käytännössä. (Kansikas 2007b, 18.)

Villinikkarit Oy on tutkinut yrittäjyyskasvatusta. Heidän tutkimustensa perusteella yrittäjyyskasvattamisen yhtenä tärkeänä tavoitteena on kehittää oppijassa sitä osaamista (tietoja, taitoja) ja asenteita, joiden hyötykerroin on suuri työelämässä ja yrittämisen toimintakentällä, kuitenkin riippumatta siitä, työskenteleekö henkilö toisen yrityksen palveluksessa vai omistajayrittäjänä. Yrittäjyyskasvatuksen kentällä on myös kyse siitä, että kasvatuksen tavoitteena on oppia, miten voi luoda itselleen ja muille kanssaihmisilleen tekemistä eli työtä. (Villinikkarit 2003, 71.)

Yrittäjyyskasvatuksen sanotaan olevan eettistä toimintaa, jonka tavoitteena on pyrkiä ihmisen ja muun yhteiskunnan kehittämiseen. Kasvatuksen ydinasioihin lukeutuu oppiminen ja opettaminen. Käytännön toiminnassa yrittäjyyskasvatus auttaa oppijaa kasvamaan yhteisönsä jäseneksi ja oppija tukee yhteisönsä säilymistä ja sen kehittymistä. Kasvatuksessa on tärkeää painottaa eritoten yhteisöllisyyden kanssa oppijan omaa yksilöllisyyttä; yksilöllisyydestä esimerkkinä voisi olla itseohjautuvuus, aktiivisuutta ottaa osaa, uskoa omiin kykyihinsä ja mahdollisuuksiinsa, individualistista sitkeyttä ja uskallusta ja niin edelleen. (Villinikkarit 2003, 71.)

Villinikkarit Oy on kehittänyt yrittäjyyteen kasvamisen näkökulman yrittäjyyskasvatuksen kokonaisvaltaisesta mallista. Heidän näkemyksensä liittyy ammattikoulujen, lukioden ja ammattikorkeakoulujen kautta tehtyihin tutkimuksiin, joissa yrittäjyyskasvatuksen kehittämisprosessien avulla on saatu synnytettyä osaamista. (Villinikkarit 2003, 71.)

Kuvio 3. *Holistinen kasvumalli yrittäjyyteen* (Villinikkarit 2003, 71).

3.3 Korkeakoulutus kannustaa yrittäjyyteen

Kahdeksankymmentäluvulla on yrittäjyyden koulutusta ja tutkimusta kehitetty Suomen kolmannella asteella. Kehitystoiminta on käytännössä tarkoittanut sitä, että yrittäjyyteen on pyritty kannustamaan esimerkkinä työharjoittelun, liikeideakilpailujen, yrityshautomoiden, tutkielmien ja kurssien avulla. (Kansikas 2007c, 44.)

Tärkeintä korkeakouluopiskelijalle on ollut nähdä toisten onnistuvan yritteliäisyytensä avulla ja opiskelijat ovat pohtineet sitä mahdollisuutta, että hekin voisivat onnistua. Toisten onnistuminen on vahvistanut näkemystä siitä, että omalla yritteliäisyydellä voi päästä pitkälle, jos niin haluaa. (Kansikas 2007c, 44c.)

Korkeakoulutus joka tukee yrittäjyyttä, tähyää niin liikeidean ja liiketoimintasuunnitelman kautta aina muun käytännössä toimivan yritystoiminnan kehittämiseen, mutta myös itse niiden asenteiden kehittämiseen, joita *sisäinen yrittäjä* omaa. Korkeakoulutuksella voi olla yrittäjyyttä painottavia painopisteitä kurssissaan, jotka tarjoavat osaamisen kehittämistä taloushallinnossa, markkinoinnissa, tuotteistamisessa, myynnissä, kustannuslaskennassa, johtamisessa, luovuudessa tai muussa vastaavassa. (Kansikas 2007c, 44.)

Korkeakoulutuksen aikana tehdyt projektit ja Learning-By-Doing – menetelmällä tehdyt työt rakentavat opiskelijalle jo valmista verkostoa ja sosiaalisia suhteita, kun lähdetään miettimään yrittäjyyttä. Näin opiskelija pystyy koulutuksen jälkeen tai jopa koulutuksen aikana perustamaan oman yrityksensä jo valmiin verkoston avulla. (Kansikas 2007c, 44.)

Kansikkaan (2007, 45) mukaan *”Yrittäjyyttä tukeva ympäristö muodostuu erilaisista positiivisista tapahtumista, kokemuksista, esikuvista, toimijoista, ärsykeistä, joista rakentuu mahdollisuuksia oman yritystoiminnan käynnistämiseen”*.

Seuraavassa kuvio *Learning-By-Doing*.

Kuvio 4. Learning-By-Doing. Menetelmän on keksinyt John Dewey. (Karjalainen 2012a.)

4 KAJAANIN AMMATTIKORKEAKOULU

Kajaanin ammattikorkeakoulu on vuonna 1992 perustettu Kajaanin kaupungin omistama liikelaitos. Ammattikorkeasta on valmistunut tähän mennessä jo noin 3500 ammattilaista työelämään. (KajakSisalto, 2011.)

Kajaanin ammattikorkeakoulussa opiskelee vuosittain 2000 opiskelijaa. Näistä 400 uutta perustutkinto ja 35 ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon opiskelijaa aloittaa vuosittain. (KajakSisalto 2011.)

4.1 Koulutus

Kajaanin ammattikorkeakoulussa opiskellaan viidellä (5) eri koulutusallalla, jotka tarjoavat 8 AMK-perustutkintoa ja 5 ylemmän ammattikorkeakoulun tutkintoa. Kajaanissa on yhteensä 12 koulutusohjelmaa ja niistä 3 on englannin kielisiä. Kajaanissa voidaan opiskella liiketaloutta, matkailua, liikuntaa, sairaanhoitoa. (KajakSisalto 2011.)

4.2 Osaamisalueet ja painotetut alat

Kajaanin ammattikorkeakoulun toiminta sekä sen organisaatorakenne perustuu viiteen eri osaamisalueeseen.

Koulu painottaa kolmea alaa: peli-, ajoneuvojen tietojärjestelmä- ja aktiviteettimatkailualaa. Nousevana painotettavana alana tulossa on kaivannaisala. Painoalojen tarkoituksena on haakea kansainvälistä näkyvyyttä, vaikuttavuutta ja osaamista. Lisäksi koulu painottaa myös sairaanhoito- ja terveysalaa. (Kajaanin ammattikorkeakoulu & Nurmi 2011.)

4.3 Yrittäjyysopinnot Kajaanin ammattikorkeakoulussa

Kajaanin ammattikorkeakoulussa yrittäjyys on liitetty mukaan kaikkien viiden eri koulutusalalan opetukseen. Kaikilla viidellä koulutusallalla annetaan perustiedot yrittäjyydestä, esi-

merkkinä laskentatoimi, markkinointi ja tuotekehitys. Pääasialliset yrittäjyysopinnot toteutuvat, jos opiskelija valitsee niitä vapaasti valittaviin opintoihinsa. Ammattikorkeakouluopintoihin sisältyy 5 - 12 kuukauden harjoittelu koulutusalaan riippuen. (Suomen yrittäjät 2008.)

4.4 Kajability Oy

Kajaanin ammattikorkeakoulu on tarjonnut vuodesta 1997 alkaen yrittäjyyttä kehittävää opetusta opiskeluyritys *Kajability* osakeyhtiön kautta. Yrityksen omistajarakenne koostui ammattikorkeakoulun opiskelijoista, ammattikorkeakoulun henkilöstöstä ja yhteistyökumppaneista. Pääomistajina Kajability Oy:ssä toimivat itse opiskelijat, joita mentoroivat AMK:n opettajat. (Suomen yrittäjät 2008. Kajability Oy.)

Kajability Oy:n visiona on ollut tarjota opiskelijoille itselleen mahdollisuus tehdä ja toteuttaa projekteja työelämälle ja näin ollen viedä teoriaopit käytäntöön. Projektien kautta opiskelijoilla on ollut mahdollisuus verkottua työelämän yritysten kanssa ja luoda myös tulevia työpaikkoja itselleen. Opiskelijat saivat toteutuneiden toimeksiantojen ja projektien kautta opintopisteitä, joita annetaan projektioppimisen ohjeisiin liittyvien periaatteiden mukaisesti. (Kajak.fi 2009.)

4.5 Yrittäjyyden valmennuskeskus Intotalo

Intotalon toteuttamat yrittäjyysopinnot Kajaanin ammattikorkeakoulussa alkoivat vuonna 2004 ensimmäisellä projektitoiminnan ryhmällä. Kahden ensimmäisen vuoden aikana saadut palautteet näiltä ryhmiltä ja käytännön kokemusten saattelemana laadittiin Kajaanin ammattikorkeakoulun kanssa yhteistyössä. Vapaasti valittavien yrittäjyysopintojen kokonaisuus muodostui seuraavanlaiseksi:

Luovuus Käytännössä 3 op, Yrittäjyys Käytännössä 6 op sekä Liiketoimintasuunnitelma 5 op. Edellisten lisäksi Intotalo toteutti vuosien 2007 – 2009 aikana yrittäjyysharjoittelun, joka oli suunnattu ammattikorkeakoulun opiskelijoille. Työharjoittelun Intotalossa on suorittanut tähän mennessä 19 ammattikorkeakoulun opiskelijaa (Kajaanin amk, Oulunseudun amk, Pohjois-Karjalan amk, Keski-Pohjanmaan amk ja Savonia ammattikorkeakoulusta). Luku-

vuonna 2009 ja 2010 Kajaanin ammattikorkeakoulussa ei ole toteutettu enää Intotalon kanssa yhteistyössä olevia yrittäjyysopintoja. (Leppänen 2010.)

4.6 Innovaatio- ja yrittäjyyskeskus Innova

Kajaanin ammattikorkeakoulussa elokuussa 2010 aloitti innovaatio- ja yrittäjyyskeskus Innova. Innovassa opiskelija pääsee soveltamaan oppimiaan asioita ns. Learning-By-Doing metodin kautta. Tarkoituksena on, että opiskelija hyödyntää teoriassa oppimiaan asioita ja vie niitä oppeja käytäntöön. Innovan tarkoituksena on luoda paikka, jossa opetellaan yrittäjyyttä yhdessä muiden opiskelijoiden kanssa. (Kajaanin ammattikorkeakoulu 2011.)

Innova tarjoaa tällä hetkellä kaksi vapaasti valittavaa yrittäjyyskurssia, jotka ovat Innova Start up, laajuudeltaan viisi (5) opintopistettä, ja Luovuus käytännössä, laajuudeltaan kolme (3) opintopistettä. Lisäksi Innovalla on erilaista oheistoimintaa, kuten opiskelijaravintola Foxissa aamukahvit. (Karjalainen 2011b.)

5 TYÖELÄMÄN VAATIMUKSET

Jyväskylän ammattikorkeakoulun liiketalouden huippuyksikkö, Tiimiakatemia, on omassa kirjassaan esitellyt työelämän vaatimuksia nykypäivänä (Leinonen, Partanen & Palviainen 2002a, 12). He kertovat kirjassaan, että työelämän vaatima osaaminen muuttuu jatkuvasti ja muutoksia on tapahtunut jo paljon. Heidän mielestään ammatillisten taitojen vierelle on kehittynyt uusi taito eli kyky oppia ja poisoppia. (Leinonen ym. 2002a, 12.)

Työelämä vaatii myös työntekijöiltä nopeaa kykyä oppia, joka on yksi tärkeimmistä kyvyistä. Yritysten kilpailukyvyyn, asiakaskeskeisyyden tai verkostoitumisen aikakautena koetaankin, että nopea kyky omaksua uutta edesauttaa yrityksen mahdollisuutta vastata kilpailuun ja markkinoilla pysymiseen. (Leinonen ym. 2002a, 12.)

Itseohjautuvan oppijan ja oppijan itseohjautuvuuden määritteleviä piirteitä on olemassa useita erilaisia. Itseohjautuvan oppijan piirteiksi on listattu seuraavia asioita:

- 1) Oppijan tulee hyväksyä itsensä oppimiskykyisenä
- 2) Toiminnan suunnitelmallisuus, oppijan itsensä asettamat tavoitteet ja edellisiin pyrkivä työskentely
- 3) Henkinen motivaatio toimii toiminnan eteenpäin viejänä, ulkoista ohjausta ei aina välttämättä edes tarvita
- 4) Taito ja kyky vastaanottaa palautetta muilta ja kyky arvioida omaa toimintaansa itsenäisesti palautteiden pohjalta
- 5) Oppijan tulee olla avoimena uusille kokemuksille ja hänellä tulee olla taito sietää epävarmuutta
- 6) Työmenetelmien ja tavoitteiden suhteen tulisi oppijan olla joustava
- 7) Oppijalla tulee olla kyky yksilönä tehdä omia ratkaisuja oppimisessa
- 8) Oppijalla tulee olla kyky tehdä yhteistyötä muiden ihmisten kanssa.

(Leinonen ym. 2002, 12a.)

Itseohjautuvaan työskentelyyn eivät heidän mielestään nykypäivän koulutuslaitokset ohjaa (Leinonen ym. 2002, 13b). Kouluaineet, kurssit, kurssien ja aineiden sisällöt sekä kurssien ja

aineiden arviointimääritelmät on tarkasti käyty läpi opetussuunnitelmissa. Opettajat toimivat arviointimittareiden vastuullisina käyttäjinä ja seuraavat niiden toteutumista kouluaineissa ja kursseissa. Itse opiskelijalla on todella pieni mahdollisuus ja valta valita hänelle itselleen sopivia kursseja / oppiaineita tai ensinnäkään hänelle parhaiten sopivia työskentelymuotoja. (Leinonen ym. 2002b, 13.)

Kirjoittajat kertovatkin, että vanhan piilo-opetussuunnitelman tyylin mukaan opiskelijat tuli opettaa istumaan omalla paikallaan hiljaa, toimimaan yhtenä isona joukkona ja tottelemaan ns. suuria auktoriteetteja eli tässä tapauksessa koulujen henkilökuntaa, erityisesti opettajia. Tämän opetustavan mukaan opiskelijoista toivottiin muovautuvan kunnollisia työläisiä teollisuuden palvelukseen. Nyt kuitenkin vuosien mennessä eteenpäin tällaiset teollisuuden itseään toistavat, liukuhihnatyötä sisältävät teollisuuden yritykset ovat vähentymässä ja työprosessien automatisoitumisten jälkeen tarvitaan vähemmän tehdastyöntekijöitä, joita nykypäivän yhteiskunta tuottaa lisää koko ajan. Nykypäivän yhteiskunnan muuttuessa yhteistyöskentelyksi tarvitaan enemmän itseohjautuvia ja itsenäiseen työskentelyyn pystyviä työntekijöitä, jotka pystyvät itsenäisesti käsittelemään informaatiota ja suunnittelemaan toimintansa uuden tiedon valossa. Entistä enemmän työtehtävät ovat muuttuneet tietotyöksi. Tehdastyöntekijästä muuttuminen tietotyöntekijäksi ei yksinään vielä riitä, vaan nykypäivänä ja tulevaisuudessa yritykset vaativat entistä enemmän kokonaisvaltaisia työläisiä, joilla on moniosaamista. (Leinonen ym. 2002b, 13.)

6 MIELIPIDEKYSELY

Opinnäytetyöni aiheena oli vapaasti valittavien yrittäjyysopintojen kehittäminen Kajaanin ammattikorkeakoulussa. Tarve yrittäjyysopintojen kehittämiseksi tuli omasta kokemuksestani opiskellessani koko yrittäjyyspolun kurssit läpi ja huomattessani, että ne eivät anna yrittäjyydestä sellaista kuvaa, että niiden antamien tietotaitojen avulla voisi omaa yritystä lähteä perustamaan tai jo valmista yritystä lähteä kehittämään. Halusin kehittää tässä opinnäytetyössäni kurssin, jonka tarkoituksena on antaa lisää tietotaitoa yrittäjyydestä kiinnostuneille opiskelijoille.

Opinnäytetyön lähtökohtana oli kehittää uusi kurssi, joka hyödyttäisi tulevia yrittäjän alkua ja mahdollisesti myös muita opiskelijoita, jotka eivät välttämättä yrittämään aiokaan. Kurssista on varmasti hyötyä opiskelijoille, opettajille, muille työntekijöille sekä ulkopuolisille ihmisille ja esimerkiksi projektityöskentelyssä.

6.1 Työn tarkoitus ja tavoitteet

Kurssi on omasta mielestäni hyödyllinen erityisesti Innovan tarjoamille yrittäjyyttä edistävälle kurssitarjottimelle, yhdeksi vapaasti valittavaksi opinnoksi. Innovan järjestämällä kursseilla yrittäjyyden edistäminen on kaiken lähtökohta, ja kurssista olisi mielestäni hyötyä varsinkin uusille yrittäjien alueille ja yrittäjyydestä kiinnostuneille. Opiskelijoita ajatellen on kurssi todella oiva apuväline oman elämän tasapainottamiseen ja varsinkin yrittäjänä omaa työaikaansa on pyrittävä tehostamaan koko ajan. Kurssista on hyötyä myös muussa työelämässä, koska ajanhallinta on aina ollut ihmisen heikoin lenkki, ja uskon, että ne opiskelijat, jotka eivät ole kiinnostuneet yrittäjyydestä, voisivat valita kurssin vapaasti valittaviin kursseihinsa. Kurssi on myös hyödyllinen esimerkiksi projektitoiminnot kurssilla, jossa ajanhallinta on kaikkein tärkeisin työväline ajateltaessa projektin luonteenomaista alku- ja päätepistettä.

Opiskelija voi suoraan hyödyntää kurssisuunnitelmassa olevia ajanhallinnan työkaluja esimerkiksi työjärjestystä, jonka hän voi suunnitella itselleen joko päiväkohtaisesti tai viikko-kohtaisesti, ja helpottaa näin esimerkiksi opiskelujen etenemistä. Lisäksi suunnitelmasta löytyy hyviä kirjavinkkejä, joita opiskelija voi lukea vapaa-ajallaan ja löytää niistä muita apuvälineitä oman ajan hallitsemiseksi, suunnittelusta toteutukseen asti.

Tavoitteena oli luoda käytännönläheinen ja hyödyllinen kurssi Kajaanin ammattikorkeakoulun opiskelijoille heidän omien toiveidensa pohjalta. Opinnäytetyö oli toiminnallinen opinnäytetyö, jossa käytettiin kvalitatiivista haastattelua (mielipidekysely) apuvälineenä.

6.2 Tutkimuksen toteuttaminen

Mielipidetutkimuksen toteuttamisen tutkimusmenetelmänä oli haastatella ihmisiä kysymällä heidän mielipidettään kysymykseen, tarvitaanko lisää vapaasti valittavia yrittäjyyskursseja, ja jos tarvitaan, millaista tietoa haluaisit yrittäjyydestä tai yrittäjyyden työkaluista. Tarkoituksena oli itse hakea teorian kautta tietoa siitä aiheesta, joka tuntui kiinnostavan eniten mielipidekyselyyn osallistuneista. Tutustuin itse sen jälkeen aiheeseen liittyvään kirjallisuuteen ja eri internetlähteisiin, jota kautta hain tietoa monipuolisesti kurssin perustamiseksi. Kyseessä oli siis enemmänkin teoriapohjalta rakennettu tutkimus.

Mielipidekyselyyn otti osaa 19 opiskelijaa eri aloilta ja vuosikursseilta. Tutkimus toteutettiin Kajaanin ammattikorkeakoulussa marraskuussa 2011. Mielipidekysely toteutettiin tyylillä face-to-face, jossa vastaajaksi muodostui henkilö, joka käytävällä sattui vastaan tulemaan. Vastaajalta kysyttiin myös varmistukseksi se, opiskelivatko he kyseisellä hetkellä Kajaanin ammattikorkeakoulussa, jotta mielipidekyselystä tulisi luotettava. Mielipidekyselyn tuloksista toteutettiin tässä opinnäytetyössä kurssi nimeltä Ajanhallinta, jota toivoi vastaajista 5 henkilöä.

Kysymyksen tarkoituksena (tarvitaanko lisää vapaasti valittavia yrittäjyyskursseja, ja jos tarvitaan, millaista tietoa haluaisit yrittäjyydestä tai yrittäjyyden työkaluista) oli hakea yleistä tietoa siitä mitä opiskelijat toivoivat saavansa opiskella ollessaan opiskelijana Kajaanin ammattikorkeakoulussa.

Kysymykseen vastattiin seuraavasti

- *En tarvitse tietoa, en ole kiinnostunut yrittäjyydestä*
- *Haluaisin ehkä opiskella ajanhallintaa.*
- *Miten valtio / kunnat tukevat sos. ja terv. alan yritystoimintaa? Muut yritystoimintaa tukevat organisaatiot?*

- *Tietoa varmasti olisi jos kiinnostusta riittäisi itse opiskelulla. Yrityksen perustaminen kiinnostaisi.*
- *Yrittäjien omakohtaisia kokemuksia, yrityksen perustamisesta, apurahoista, LTS:n tekemiseen paremmin apua (LTS = liiketoimintasuunnitelma), ei vain verkkokurssi tai itsenäinen kurssi.*
- *Ajanhallinnasta hyöttyy varmaan kuka tahansa. Pelituotannon puolella tämä olisi varmasti erittäin tärkeä kurssi.*
- *Ajanhallinnasta on ollut SOTE puolen yrittäjyyskursilla paljon asiaa. Ajanhallinta pohja esim. Exceliin olisi kiva saada valmiina kajakin sivuilta.*
- *Ajanhallinta ja kirjanpitoa olisi mukava saada lisää*
- *Ajanhallinta ja oman osaamisen hallinta kuulostaa ihan hyvältä. Olen "laiska", joten noille taidoille olisi käyttöä.*
- *En osaa sanoa näin ensimmäisen vuoden perusteella*
- *En osaa sanoa*
- *Itseäni yrittäjyys ei oikein kiinnosta, niin tähän on hieman bankalaa vastata.*
- *Johtajuutta voisi opettaa enemmän.*
- *Kaikeaa mahdollista yrittämiseen kuuluvaa, mieluummin niin laajasti kuin mahdollista, että saa parhaan mahdollisen kuvan ja käsityksen yrittämisestä*
- *Olen ymmärtänyt asian niin että KAMK olisi muuttamassa opetusta enemmän tekemäksi. Se on mielestäni hieno asia, koska tekemällä oppii mielestäni paremmin kuin luennoilla istuessa. Omalle kohdalle ajanhallinnan opiskelu olisi todella tärkeää! Vapaasti valittavista opinnoista ajattelin valita kurssin "naiset ja johtaminen" sekä "johtamisen uudet suuntaukset". Nämä ovat yhteisellä opintotarjottimella ja ne kiinnostavat tosi paljon. Tähtäimessä olisi oma yritys täältä valmistuessa.*
- *Olisin kiinnostunut kursseista jossa toteutettaisiin yrittäjämäisesti projekteja yms. kursseja jotka ovat suunnattu henkilöille joilla ei ole vielä omaa liikeideaa, mutta kiinnostuneita yrittäjyydestä.*
- *Oman osaamisen johtamista voisi olla mielenkiintoista opiskella ja olisi luultavasti myös hyödyksi. AMK:lla on alkamassa uusi yrittäjyyteen opastava kurssi joka olisi hyödyllinen jos suunnittelee yrittäjyyttä. Kursseja, joissa vähän pääsisi näkemään yrittäjyyttä käytännössä, olisi hyvä olla.*

- *Opiskelujen alkuvaiheessa on vaikea sanoa*
- *Yrityskurssi boitoalaan liittyvään yritykseen olisi mielenkiintoinen ja tarpeellinen. Olen kuullut monen ystäväni suunnittelevan perustavansa boitoalan yrityksen mahdollisesti tulevaisuudessa.*

6.3 Tutkimustulosten yhteenveto

Mielipidekyselyyn osallistuneiden opiskelijoiden mielestä tarvitaan lisää erilaisia vapaasti valittavia kursseja erilaisista aiheista. Vastaajista 5 henkilöä kertoi, että opiskeluiden alkuvaiheessa ei osaa sanoa, mitä uutta tietoa tai taitoa voisi tarvita, ja osaa ei edes kiinnostanut yrittäjyys. Vastaajista 14 henkilöä taas kertoi toiveitaan, mitä he haluaisivat opiskella tai mitä uutta tietoa he haluaisivat ja kertoivat niistä tarkemmin.

Moni vastaaja olisi halukas saamaan lisää tietoa yrittäjyydestä laajemmassa mittakaavassa. Toiset haluaisivat taas viedä yrittäjyyden niin pitkälle, että he haluaisivat lähteä tekemään projekteja, tapahtumia eli ns. käytännössä oppimaan yrittäjyyttä.

Yksi vastaaja ei halua, että kurssista tulisi sellainen, jossa joutuu yksin pohtimaan kotonaan eli kirjekurssia tai vastaavasti ei moodle-alustalle perustettavaa kurssia. Hän haluaisi, että kurssi olisi istuttava kurssin opettajan läsnä ollessa.

Vastaukset jakaantuivat kiinnostuksen mukaan, mutta ajanhallinta näytti olevan suosituimpi tässä kyselyssä, ja niinpä uusi kehitettävä kurssi Kajaanin ammattikorkeakoulun vapaasti valittaviin yrittäjyysopintoihin tulee olemaan Ajanhallinta. Kurssi ei tule suoraan tarjolle, vaan on yksi vartenotettava ehdokas koululle, jota varmasti voi pohtia enemmän koulun johtportaassa.

Yhteenvedettäessä, kyselyn tuottamien tulosten perusteella opiskelijoita kiinnostaa yrittäjyys tai yrittäjämäinen toimintapa. Vastaajista moni oli kiinnostunut käytännössä opiskella yrittäjyyttä eli tekemällä oppien. Tuloksista voidaan sanoa, että yrittäjyyskurseille on kysyntää ja vielä varsinkin sellaisille, jossa yrittäjyydestä saisi kattavamman käsityksen ja sitä pääsisi vielä käytännössä tekemään.

7 VAPAASTI VALITTAVA YRITTÄJYYSKURSSI AJANHALLINTA

Tutkimus tulosten perusteella uudeksi vapaasti valittavaksi yrittäjyysopinnoksi muodostui Ajanhallinta, joka muodostuu kolmen (3) opintopisteen laajuudesta vapaasti vallittavasta yrittäjyyskurssista.

Ajanhallinta on monille ihmisille hyvin haastavaa ja nykyaikana uuden tiedon nopeasti kehittyessä aikaa tulee pystyä johtamaan paremmin. Tässä osassa esittelen Ajanhallintakurssin kokonaisuudessaan, mitkä ovat opettajan tehtävät kurssilla, mitkä ovat työelämäyhteydelliset seikat, pedagogiikka ja mitä kurssilla tapahtuu tunti tunnilta.

Kurssilla käsitellään ajanhallintaa työelämälähtöisestä näkökulmasta soveltuen kaikille koulutusalueille. Empiria pitää sisällään kurssin aikana käytävät asiat tiivistetyssä muodossa, sillä opettajan tehtävänä on luoda puitteet kurssille ja näin ollen rakentaa kurssi sen näköiseksi, kuin hän haluaa sen opettaa. Kerron tässä osassa kurssin suunnittelusta ja valmistelusta myös. Tämän opinnäytetyön liitteestä 1 löytyy kurssisuunnitelma kokonaisuudessaan, josta selviää tuntikohtainen selvitys, mitä tunneilla tehdään, mitkä ovat tuntien aiheet, tehtävät ja miten kurssi arvioidaan.

Valmis kurssi palvelee Kajaanin ammattikorkeakoulua ja sen opiskelijoita tarjoamalla heille hyödyllisen työkalun, jolla pystyy tasapainottamaan omaa elämäänsä ja hallitsemaan omaa aikaansa. Kurssin tarkoituksena on opiskelijan ajanhallinnan kehittyminen, sillä ajanhallinta on opiskelijoilla ja yleisesti ihmisillä se kaikkein haastavin taito. Monet ihmiset eivät osaa hallita omaa aikaansa, eivät osaa johtaa itseään ja vielä vähemmän tasapainottaen elämäänsä. Kurssi antaa hyviä käytännön työkaluja ajanhallitsemiseen. Esimerkkinä tästä on to-do-lista, jonka avulla opiskelija pystyy kirjaamaan työtehtävänsä ylös ja priorisoimaan tärkeimmät ja haastavimmat tehtävät ensimmäiseksi ja pienet, vähemmän aikaa vievät viimeiseksi.

Ajanhallintakurssi on laajuudeltaan kolme (3) opintopistettä. Kurssin tapaamisajat ovat tiivistetysti neljätuntisia kerrallaan ja kurssin tuntimäärät voi helposti jakaa niin kuin opettavalle opettajalle se näyttää järkevälle tai kuinka se sopii esimerkiksi opiskelijan aikatauluun tai hänen omaan ajankäytön suunnitelmaansa.

7.1 Kurssin sisältö

Kolme (3) opinpistettä laaja Ajanhallintakurssi koostuu opiskelijan omasta työskentelystä ja opettajan kontaktitunneista.

Opiskelijatyömäärä kurssilla on: 30 h

Kontaktitunnit: 20 h

Opettajan muut työt:

- tuntien suunnittelu 60 tuntia
- tehtäväpalautusten arviointi: 20 tuntia

Kurssi koostuu yhteensä 50 tunnista ja opettajan suunnittelutöistä 80 tuntia, eli 130 tunnin työpanoksesta. Kurssia voi myös muuttaa niin kuin järkeväksi näkee. Kurssi onnistuu myös toteuttaa moodle -oppimisolustan kautta.

Kurssin sisältö:

Ajanhallinnan perusteet	4 h
Yrittäjän ja työntekijän ajanhallinta	4 h
Itsensä johtaminen	4 h

7.2 Kirjan lukeminen

Opiskelijalta vaaditaan kirjan lukemista yrittäjän ja valmentajan parhaat kirjat -kirjaluettelosta. Kirjan lukemiselle on varattu aikaa 20 tuntia. Kirjan lukemisen tarkoituksena on lukea kirja ajanhallintaan, itsensä johtamiseen, johtamiseen, elämän hallintaan, psykologiaan tai kasvatukseen liittyvistä kirjoista. Kirjasta on tarkoitus hakea oppia siitä, kuinka parantaa omaa itsensä johtamista ja kuinka niitä oppeja opiskelija voi paremmin hyödyntää omassa elämässään.

7.3 Kirjaessee

Opiskelija kirjoittaa lukemastaan kirjasta kirjaeseen, jossa hän käsittelee oppimiaan asioita ajanhallinnan näkökulmasta ja mitä asioita opiskelija vie käytäntöön ja missä asioissa opiskelija haluaa kehittyä vielä lisää. Kirjaeseen tarkoituksena on lisätä kirjasta sisäistettyjä oppeja konkreettisiksi asioiksi niin, että opiskelija voi analysoida kirjasta lukemiaan asioita omassa mielessään ja pohtia, mikä on se tärkein oppi ja miete, mitä kirja hänelle tarjosi ja miten sitä oppia tai mietettä voisi tulevaisuudessa hyödyntää jollain tavalla uudelleen.

7.4 Harjoitustehtävät

SEURAA AJANKÄYTTÖÄSI YHDEN PÄIVÄN AJAN

Kurssin alkupuolella opiskelijoille annetaan 1 päivän ajanhallinta tehtävä. Tehtävän tarkoituksena on, että opiskelija tekee ensin suunnitelman omasta ajankäytöstään tämän kurssin teoriaosuuden mukaisesti eli asettaa ensin suunnitelmaan päiväkohtaiset pakolliset hoidettavat asiat, sitten ne asiat, jotka eivät ole aikaan sidottuja, mutta hän haluaa hoitaa ne jossakin vaiheessa ja sitten katsoa, kuinka paljon vapaa-aikaa hänelle jää käytettäväkseen.

Palautettava tehtävä: Opiskelija kirjoittaa suunnitelman ja luo itselleen päiväkohtaisen oman ajankäytön suunnitelman. Lisäksi opiskelija kirjoittaa 1 - 2 -sivuisen oppimispäiväkirjan tai esseen ajankäytön hallinnasta eli kuinka hän onnistui suunnitelmansa toteutuksessa käytännön tasolla.

SEURAA AJANKÄYTTÖÄSI KOLMEN PÄIVÄN AJAN

Tämä kurssitehtävä annetaan opiskelijoille kurssin puolella välissä tai kurssin loppupuolella. Tämä harjoitustehtävä tehdään samojen ohjeiden mukaan kuin yhden päivän ajankäytön suunnitelma, eli opiskelija suunnittelee alkuun kolmen päivän pituisen oman ajankäytön suunnitelman. Hän merkitsee suunnitelmaan kolmen päivän ajalle kaikki pakolliset menot, jotka tulee hoitaa tiettyinä ajankohtana. Seuraavaksi hän merkitsee ne tehtävät, joilla ei ole tiettyä ajankohtaa, mutta hän toivoo, että hän saa hoidettua myös ne jossain vaiheessa ja sen

jälkeen hän voi katsoa, kuinka paljon hänelle jää vapaa-aikaa ja riittääkö se opiskelija mielestä muuhun elämään.

Palautettava tehtävä: Opiskelija kirjoittaa suunnitelman ja luo itselleen päiväkohtaisen oman ajankäytön suunnitelman. Lisäksi opiskelija kirjoittaa 1 - 2 -sivuisen oppimispäiväkirjan tai esseen ajankäytön hallinnasta eli kuinka hän onnistui suunnitelmansa toteutuksessa käytännön tasolla.

7.5 Kurssin päätös

Kurssin päättäminen 4 tuntia

Päätöskerralla palautetaan kirjaessee. Käydään läpi jokaisen opiskelijan ajanhallintasuunnitelma ja onnistuiko opiskelijoilla hallita omaa aikaansa, suunnitella ajankäyttöään ja toteutui-ko heidän suunnitelmansa käytännön tasolla ja mitä muutoksia suunnitelmiin tuli ja aikovat-ko he jatkaa ajanhallinnan työkalujen käyttöä jatkossa.

7.6 Kurssin arviointi

Kurssi arvioidaan hyväksytty / hylätty periaatteella, koska kyseessä on vapaasti valittava kurssi. Jotta opiskelija saa kurssista hyväksytyn, hänen tulee palauttaa lukemansa kirjasta kirjaessee, ajanhallintasuunnitelmat kummastakin tehtävästä ja ns. oppimispäiväkirjat ajanhallinta tehtävistä.

8 POHDINTA

Yrittäjyys on alkamassa löytää selkeästi paikkansa nuorten keskuudessa vuonna 2011. Se näkyy kasvuna esimerkkinä tietotekniikan aloilla, mutta myös sosiaali- ja terveydenhuollon aloilla. Yrittäjyys nähdään nykyisin entistä enemmän mahdollisuutena vaikuttaa omaan tulevaisuuteensa työelämässä. Toiminnallisen opinnäytetyöni tarkoituksena oli kehittää Kajaanin ammattikorkeakoulun vapaasti valittavia yrittäjyysopintoja ja luoda yksi uusi vapaasti valittava yrittäjyyskurssi nykyisten rinnalle. Yrittäjyys on kiinnostunut minua syntymästä lähtien ja se on kantanut minut aina tämän opinnäytetyön laatimiseen kuin Kajaanin ammattikorkeakouluun. Aihe oli mielestäni tulevaisuutta ajatellen erittäin mielenkiintoinen ja se antoi sopivasti haastetta omalle ajattelulle ja pohdinnoille. Tällaisen opinnäytetyön ehkä haastavin osuus oli luoda uusi kurssi kehittämistyönä, alusta loppuun.

Menetelmänä kurssin kehittämiseksi oli teoriataustainen tutkimustyö ja mielipidekysely opiskelijoilta Kajaanin ammattikorkeakoulussa. Tarkoitus oli tutkia eri lähteitä niin internetistä, kirjallisuudesta, yliopistojen graduista, opinnäytteisiin, sanomalehtiin ja taloustutkimuksiin mahdollisimman laajassa skaalassa, jotta kurssin kehittäminen onnistuisi hyvin. Lisäksi opiskelijoille tehty mielipidekysely tuotti vastauksia sille, mitä opiskelijat haluaisivat opiskella lisää Kajaanin ammattikorkeakoulussa, josta vastauksena tuli Ajanhallinta, joka näytti olevan monella opiskelijalla se haluttavin vaihtoehto. Eri tutkimuslähteiden ja mielipidekyselyn tulosten perusteella sain luotua järkevän ja suoraan käyttöön hyödynnettävän opintokokonaisuuden. Haasteellisinta tämän työn toteutuksessa oli etsiä oikeita lähteitä, varsinkin ajanhallinnasta tuntui olevan kirjaa toisensa perään, mutta ei sellaista tietoa, mitä työ vaati.

Lähteiden lukeminen alusta loppuun vaati paljon aikaa, kirjoja toisensa perään, internetin kaivamista sadoilla hakusanoilla ja Yhdysvaltojen sekä Suomen yliopistojen kursseille osallistumista internetin välityksellä. Monesti tuntui siltä, että lähteitä löytyi välillä turhankin paljon lisää. Monesti lähteitä oli tarjolla paljon, mutta lähdetekstissä saatettiin mainita yksi asia, jota ei ollut niinkään järkevää mielestäni liittää työhön mukaan. Tiedon analysointia oli mukavaa tehdä, koska samalla itse oppi todella paljon uusia asioita, vaikka haastavin osuus oli se ajan käyttö kaikkeen siihen, mitä lähteiden läpi käyminen vei ja juuri oikean tiedon analysointi tätä opinnäytetyötä varten. Kaikkein haastavammaksi osuudeksi koin tässä opinnäytetyössä sivumäärän pitämisen maksimin rajoissa eli siinä noin 60 sivussa. Tekstiä olisi voinut tulla 150 sivua, koska kaikki ne opit mitä matkallani löysin olisivat voineet olla tässä opinnäytteessä.

Kurssin suunnittelu oli haastava prosessi. Sen kirjoittaminen vaati kyselyjä opettajilta, mistä oikeanlaista lähdemateriaalia voisi löytää, mutta kukaan ei oikein osannut kertoa, mikä teos tai lähdemateriaali voisi edistää työn valmistumista. Teorian kirjoittaminen tähän opinnäytetyöhön kävi helposti ja nopeasti. Löysin kaiken tarvitsemani lähes heti, mutta kurssin kirjoittamiseen ei sitten niin helposti löytynyt enää. Joten lähdemateriaalin löytäminen kurssin kirjoittamista varten oli ehkä kaikkein haastavinta koko opinnäytetyössä. Lisäksi kurssin hahmottaminen oli hankalaa, koska pedagogiikka ei ole alaani ja sen ymmärtäminen vaatii kirjojen lukemista ja oppien hakemista tarpeeksi, jotta kurssi näkyisi siinä valossa, kuin kirjoittajana sen haluan tuoda esille.

Kurssin suunnittelussa halusin käsitellä ajanhallinnan läpi niin, että jos kurssi tulisi oikeasti ammattikorkeakoulun vapaasti valittavien yrittäjäyysopintojen listalle valittavaksi, niin kyseisen opettajan olisi helppo perehtyä aiheeseen valmistamani työn tiimoilta. Kurssin sisältö koostuu opetuksen suunnittelusta, ajanhallintaan liittyvistä määritelmistä ja teorian tiedosta sekä kurssiin liittyvästä sisällön esittelystä; toteutettavista tehtävistä ja kurssin arvioinnista.

Kurssin konkreettinen ulkoasu on varmasti aina ratkaisevin lukijalle. Lukija haluaa päästä mukaan helposti ja nopeasti. Nauttia siitä mitä lukee ja miten visuaalinen kurssiesite opettajalle on, jotta sen lukeminen ei ärsytä silmää. Uskon, että kurssiesite on opettajalle mukava lukukokemus ja hän, joka saa sen luettavakseen, nauttii lukukokemuksesta.

Suurimmalta osin kurssin suunnittelu ja sen valmistuminen konkreettiseksi ”tuotteeksi” vastasi niitä tarkoituksia, joita halusin sen tekevän siitä lähtien, kun aloitin tämän opinnäytetyön kirjoittamisen. Sain aikaan sellaisen opinnäytteen, joka tuntuu omasta mielestäni hyvälle ja josta itsekkin sai voimaa. Toivon myös, että kurssi tulee tarjottavaksi Kajaanin ammattikorkeakoulun opiskelijoille, koska se näytti mielipidekyselyn perusteella olevan haluttu kurssi ja varmasti opiskelijoilla on kiinnostusta hallita ja tasapainottaa omaa elämäänsä, jotta he selviävät koulusta ilman stressiä ja muita oireita. Työelämässä ajanhallinta on merkityksellistä, koska siellä paineet muodostaa kiire. Kurssista on hyötyä myös tulevalle opiskelijavetoiselle osuuskunta Kajability:lle, jossa opiskelijoilla on mahdollisuus konkretisoida ajanhallinta ja priorisoida tehtäviään järkevästi, jotta omaa menestystä voidaan paremmin tehostaa.

Kurssista on hyötyä varmasti kaikille opiskelijoille niin suomen- kuin englanninkielisille opiskelijoille. Kurssi on helppo kääntää myös englanniksi ja hyötymäärä kasvaa lisää. Kehittämisen keinoina tulevaisuutta ajatellen on esimerkkinä henkilökunnan osallistuminen ajanhallin-

nan kurssille, jossa ammattikorkeakoulun henkilökunta osallistuisi sille ja näin hekin voisivat tehostaa omaa työtään. Kurssi voisi myös olla avoimen ammattikorkeakoulun myytävissä opinnoissa ja kiinnostus saattaisi kurssille olla vieläkin suurempi.

Opinnäytetyöni perusrunko eli teoriaosa toimii hyvänä peruslukemisenä kurssille. Sillä yrittäjyydestä kiinnostuneet voivat hakea tarvitsemaansa tietoa Kajaanin ammattikorkeakoulun yrittäjyyden edistämisestä ja case -aiheita Kajaanin ammattikorkeakoulusta: Kajability Oy, Intotalo osuuskunta, innovaatio- ja yrittäjyyskeskus Innova. Opinnäytetyöni teoria käsittelee enemmän yrittäjyyttä ja sitä kuinka yrittäjyys näkyy tämän päivän ”katukuvassa”, ja se kertoo ”yrittäjän” tarinaa. Ajanhallinta kurssi on yrittäjälle tärkein väline tehostaa omaa liiketoimintaa ja menestystä, sen takia kurssi antaa käytännön tasolla avaimet käteen opiskelijoille.

Loppujen lopuksi kurssin suunnittelu alusta loppuun kuitenkin onnistui mielestäni hyvin. Onnistuin odotuksissani ja voin vain kiittää itseäni, että sain tehdä opinnäytetyön sellaisesta aiheesta, josta halusin itse oppia samalla paljon lisää, niin tein, opin paljon.

LÄHTEET

- Advamec, Inc. 2012. Entrepreneurship. Saatavilla:
<http://www.referenceforbusiness.com/small/Di-Eq/Entrepreneurship.html#b> (Luettu 19.1.2012).
- Hämeenkyrön kunta. 2004. Yrittäjyyskasvatus. Saatavilla:
http://www.hameenkyro.fi/sivistyspalvelut/koulutuspalvelut/koulut/mahnanan_ymparistokoulu/yrittajyyskasvatus/ (Luettu 8.10.2011).
- Julin, J. & Mursula, S. 2010. Yrittäjyys on ROCK! Lyhyt opas yrittäjyysopintoja ideoiville toisen asteen opettajille. Jyväskylä: Jyväskylän koulutuskuntayhtymä.
- Jussila, E. Hytönen, J. & Salminen, H. 2005. Yrittäjyyskasvatus ammattikorkeakoulujen koulutusohjelmien opetussuunnitelmissa benchmarking hanke. Helsinki: Korkeakoulujen arviointineuvosto.
- Kajaanin ammattikorkeakoulu & Nurmi, Katja. 2011. Kajaanin ammattikorkeakoulun osaamisalueet ja painoalat. Saatavilla:
http://www.kajak.fi/suomeksi/Esittely/Osaamisalueet_ja_painoalat.iw3 (Luettu 9.10.2011).
- Kajaanin ammattikorkeakoulu. 2009. Kajability. Saatavilla:
http://www.kajak.fi/oppiminen/Oppimisen_tyokalupakki/Projektityokalut/Caset/Kajability.iw3 (Luettu 8.6.2010).
- Kajaanin ammattikorkeakoulu. 2011. Yrittäjyyspolku. Saatavilla:
http://www.kajak.fi/suomeksi/Opiskelijoille/Opintojen_sisalto/Yrittajyyspolku.iw3 (Luettu 9.10.2011).
- Kajaanin ammattikorkeakoulu. 2011. Toiminta. Saatavilla:
<http://www.kajak.fi/suomeksi/Esittely/Toiminta.iw3> (Luettu 9.10.2011).
- Kansikas, J. 2007a. Kasva yrittäjyyteen. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.
- Kansikas, J. 2007b. Kasva yrittäjyyteen. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.
- Karjalainen, M. 2012a. Learnin-By-Doing -kuvio 4.
- Karjalainen, M. 2011b. Innovan kurssitarjotin.
- Kyrö, P. 2000. Yrittäjyyden muodot kuvauskohteina. Saatavilla:
<http://internetix.fi/opinnot/opintojaksot/6tekniikkatalous/yrittajyys1/> (Luettu 17.9.2011).
- Kyrö, P. 2000a. Omaehtoinen yrittäjyys. Saatavilla:
<http://internetix.fi/opinnot/opintojaksot/6tekniikkatalous/yrittajyys1/> (Luettu 17.9.2011).
- Kyrö, P. 2000b. Ulkoinen yrittäjyys. Saatavilla:
<http://internetix.fi/opinnot/opintojaksot/6tekniikkatalous/yrittajyys1/> (Luettu 17.9.201).

- Kyrö, P. 2000c. Sisäinen yrittäjyys. Saatavilla: <http://internetix.fi/opinnot/opintojaksot/6tekniikkatalous/yrittajyys1/> (Luettu 17.9.2011).
- Kyrö, P. 2000d. Yrittäjyyden muodot -kuvio 2. Saatavilla: <http://internetix.fi/opinnot/opintojaksot/6tekniikkatalous/yrittajyys1/> (Luettu 17.9.2011).
- Leinonen, N. Palviainen P. & Partanen, T. 2002a. Tiimiakatemia – Tositarina tekemällä op-pivasta yhteisöstä. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.
- Leinonen, N. Palviainen P. & Partanen, T. 2002b. Tiimiakatemia – Tositarina tekemällä op-pivasta yhteisöstä. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.
- Leppänen, O. 2010. Intotalo. Haastateltu 8.6.2010.
- Luukkanen, O. & Wuorinen, J. 2002. Yrittävä elämänsenne. Jyväskylä: PS-Kustannus.
- Opetushallitus & Etälukio. 2010a. Yrittäjäksi ryhtyminen. Saatavilla: <http://www2.edu.fi/yrittajyysvayla/index.php?page=201> (Luettu 17.9.2011).
- Opetushallitus & Etälukio. 2010b. Prosessikaavio yrittäjäksi ryhtymisestä yksilötasolla -kuvio 1. Saatavilla: <http://www2.edu.fi/yrittajyysvayla/index.php?page=201> (Luettu 17.9.2011).
- Opetusministeriö, Nuorisotutkimusverkosto & Nuorisosiain neuvottelukunta. 2004a. Oman elämänsä yrittäjät? Nuorisobarometri 2004. Helsinki: Edita.
- Opetusministeriö, Nuorisotutkimusverkosto & Nuorisosiain neuvottelukunta. 2004b. Oman elämänsä yrittäjät? Nuorisobarometri 2004. Helsinki: Edita.
- Opetusministeriö, Nuorisotutkimusverkosto & Nuorisosiain neuvottelukunta. 2004c. Oman elämänsä yrittäjät? Nuorisobarometri 2004. Helsinki: Edita.
- Opetusministeriö. 2009. Yrittäjyyskasvatuksen suuntaviivat; Opetusministeriön julkaisuja 2009:7. Valtioneuvosto: Yliopistopaino.
- Suomen yrittäjät. 2008a. Oletko valmis yrittäjäksi? Saatavilla: <http://www.yrittajat.fi/fi-FI/minustakoyrittaja/valmis-yrittajaksi/> (Luettu 17.9.2011).
- Suomen yrittäjät. 2008b. Oletko valmis yrittäjäksi? Saatavilla: <http://www.yrittajat.fi/fi-FI/minustakoyrittaja/valmis-yrittajaksi/> (Luettu 17.9.2011).
- Suomen yrittäjät. 2008c. Oletko valmis yrittäjäksi? Saatavilla: <http://www.yrittajat.fi/fi-FI/minustakoyrittaja/valmis-yrittajaksi/> (Luettu 17.9.2011).
- Suomen yrittäjät. 2008d. Kajability Oy - Yrittäjyysoppiminen Kajaanin ammattikorkeakou-lussa. Saatavilla: <http://www.yrittajat.fi/kajaaninammattikorkeakoulu> (Luettu 8.6.2010).
- Suomen yrittäjät. 2008e. Kajability Oy - Yrittäjyysoppiminen Kajaanin ammattikorkeakou-lussa, Kajaani. Saatavilla: <http://www.yrittajat.fi/kajaaninammattikorkeakoulu> (Luettu 8.6.2010).

Suomen yrittäjät. 2010e. Yritysten määrä 2009 - kuvio 3. Saatavilla:
<http://www.yrittajat.fi/File/1d4c6cab-cfa3-4152-acb8-9e57c097a252/ytilastot2011.pdf> (Luettu 17.9.2011).

Suomen yrittäjät. 2010f. Yritysten määrä 2009. Saatavilla:
<http://www.yrittajat.fi/File/1d4c6cab-cfa3-4152-acb8-9e57c097a252/ytilastot2011.pdf> (Luettu 17.9.2011).

Terävä, V. n.d. Yrittäjäominaisuudet. Saatavilla:
<http://materiaalit.internetix.fi/fi/opintojaksot/6tekniikkatalous/yritys/rittajaominaisuudet> (Luettu 17.9.2011).

LIIITEET

LIIITE 1 AJANHALLINTA KURSSISUUNNITELMA

Vapaasti valittava yrittäjäyyskurssi

Ajanhallinta, 3 opintopistettä

Opinnäytetyön liite
Matkailu-, ravitsemis- ja talousala
Kajaanin ammattikorkeakoulu
Kevät 2012

Table of Contents

1. JOHDANTO	4
2. OPETUKSEN SUUNNITTELU.....	2
3. AJANHALLINTA.....	3
3.1 Tavoitteet ja päämäärät.....	4
3.1.1 Projektityöskentely - tavoitteet ja päämäärät	5
3.1.2 Työntekijä - tavoitteet ja päämäärät	5
3.1.3 Yksilö - tavoitteet ja päämäärät	5
3.2 Ajankäytön suunnittelu.....	7
3.2.1 Suunnittelu	7
3.2.2 Priorisointi, organisointi ja delegointi	8
3.2.3 Ajantappajat	9
3.2.4 Aikataulutus	10
3.2.5 Henkilökohtaiset esteet.....	10
3.2.6 Ajanhallinnasta tehoa työhön	11
4. KURSSI.....	2
4.1 Kurssin sisältö	2
4.2 Kirjan lukeminen	2
4.3 Kirjaessee	3
4.4 Harjoitukset.....	3
4.5 Kurssin päätös.....	4
4.6. Kurssin arviointi	4
6. KIRJAVINKIT JA MUUT LISÄTIEDOT	4
6.1 Suositeltavat kirjat	4
6.2. Ajanhallinnan työkalut.....	6
5. LÄHDELUETTELO	7

1. JOHDANTO

Nykypäivänä ihmiset kertovat kysyessä onko heillä aikaa, vastaus on lähes joka kerta ”ei, minulla on nyt kiire”. Kiire -kulttuuri on 2000-luvulla hyvin normaalia. Ihmiset valittavat, kun aikaa on liian vähän ja tekemistä paljon. Työtä viedään kotiin ja henkilökohtaisia ongelmia viedään työpaikoille. Kukaan ei osaa pysäyttää kiirettä ja kaikkein vaikeinta on pysäyttää aikaa, sillä kelloa ei voi kukaan pysäyttää. Pyrimme aina olemaan ajallaan kaikkialla, mutta työstämme ja vapaa-ajastamme emme selviä ajallaan. Missä ongelma sitten piilee?

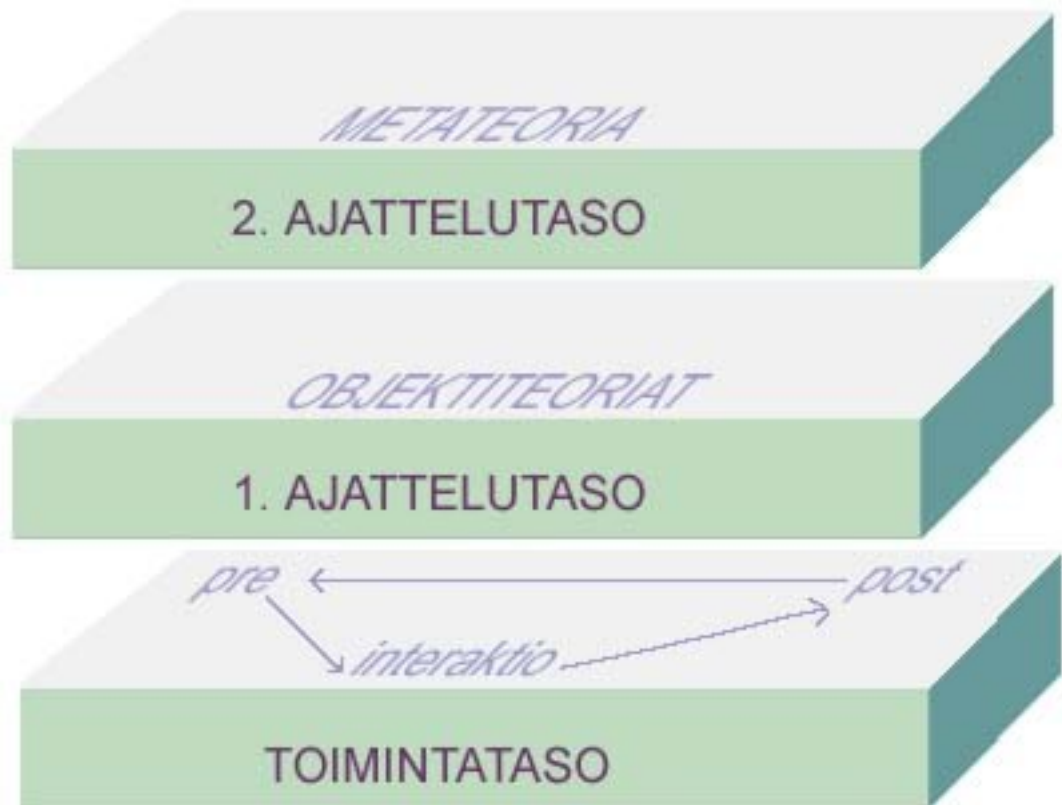
Ajanhallinta ja oman elämän hallinta on noussut monta kertaa uutisotsikoihin vuosien aikana. Aikaa tarjotaan, oman elämän hallintaa varten on noussut esille life coaching -palveluita tarjoavia yrityksiä, joissa ihmisten elämän haltuunottoa autetaan valmentajan ohjauksessa.

Ajanhallinta on tärkeä työkalu nykypäivänä ja sen käyttöön ottaminen on todella helppoa. Työkalun hallitseminen on haastavin osa ajanhallinnassa. Jos ei osaa hallita, ei voi johtaa itseäänkään ja siinä kaatuu aina samaan sudenkuoppaan.

Tämä kurssiohjelma on laadittu Kajaanin ammattikorkeakoulun vapaasti valittavia yrittäjyysopintoja silmällä pitäen ja se on luotu opiskelijoiden toiveista. Kurssin kehittämistä varten toteutettiin marraskuussa 2011 tutkimuskysely Kajaanin ammattikorkeakoulussa. Tulosten perusteella opiskelijat halusivat ajanhallintaa käsittelevän kurssin ja ajanhallinnasta lisää tietoa. Näin ollen kurssimateriaali on kasattu tähän opettajia varten. Toivon mukaan kurssi tulee toteutettavaksi Kajaanin ammattikorkeakoulussa tulevaisuudessa.

2. OPETUKSEN SUUNNITTELU

Pedagogisen ajattelun tasomallin avulla pyritään luonnehtimaan toiminnallisia opetustilanteen eri vaiheita, opetuksen liittyvää teoretisointia sekä kasvatukseen liittyviä metateoreettisia kysymyksiä.

Kuvio 1. Pedagogisen ajattelun tasot (Syrjäläinen, Jyrhämä & Haverinen 2004).

Kuvion alimmaisessa tasossa (Toimintataso) käydään läpi opetustilannetta ja siihen liittyvää suunnittelua, opetustapahtuman käytännön vaihetta ja arviointia. Suunnittelulla tarkoitetaan sitä toimintaa, jossa (pre) vaiheessa opettaja suunnittelee ennakoon tavoitteita, oppilaiden omaa tietoperustaa, valitsee opetettavaan asiaan sisältöä, ja tekee päätöksen siitä, millaisia materiaaleja ja työskentelymenetelmiä opetustapahtuman aikana tullaan käyttämään. Substanssin hallintaan ja didaktisiin perustaitoihin perustuu ratkaisut opetettavasta aineesta. Interaktio eli käytännön toteutus on keskeisin osa opetustapahtumassa, jossa oppilaiden sekä opettajan välinen dialogi ilmenee monimuotoisena. Toteutusvaiheen jälkeen ja sen aikana (post) opetusvaiheeseen liittyy monentyyppisiä arviointoja oppimisprosessista ja oppimistuloksista. Erittäin hyvä osa päätöksistä, jotka opettaja tekee, tapahtuu ennen ja jälkeen varsinaista toteutusvaihetta. (Syrjäläinen ym. 2004.)

Ajattelutason ensimmäiselle tasolle kuuluu ns. objektiteoria. Tällä tasolla kuvataan sellaista ajattelua, jossa pelataan opetuksen interaktio

3. AJANHALLINTA

Kaiken perusta työlle ja oman elämänsä tasapainottamiseksi on taito hallita omaa aikaansa. Taito hallita omaa aikaa tarjoaa mahdollisuuksia suunnitella henkilökohtaista tai ammatillista lähtöasemaa, koko elämän ajan. (Keränen 1997.)

Sanonta kuuluu, että ”*Harvoilla on aikaa tarpeeksi, mutta jokaisella on käytettävissään lähes kaikki olemassa oleva aika.*” - Tuntematon

Ihmiselle ajan käsite on itsestään selvyys. Yhdessä kokonaisessa tunnissa on tietty määrä minutteja, minuuteissa tietty määrä sekunteja, vuodessa tiety määrä kuukausia ja kuukaudessa tietty määrä päiviä. Monestikaan ei tulla ajatelleeksi ajan tyypillistä olemusta. (Salmela 2009.)

Aika kuluu koko ajan ja sitä seurataan monilla erilaisilla tavoilla: kelloilla, kalentereilla jne. Aikaa ei voi kuitenkaan tutkia mikroskoopin avulla tai sillä ei voida toteuttaa kokeita. Aika kuitenkin etenee koko ajan. Emme voi vain tarkasti määritellä tai pystyä sanomaan, mitä oikeastaan tapahtuu, kun aika kuluu päivästä toiseen. (Salmela 2009.)

Ajanhallinnassa on pääasiassa kyse siitä, että osaa suunnitella ennakkoon ajankäyttönsä. Suunnittelun tavoitteena on vähentää stressiä, työssä jakamista, poistaa paineita eli helpottaa monin tavoin elämää. Tarkoitus ei ole muuttua kellon ja kalenterin täysimääräiseksi orjaksi, vaan oppia itsensä johtamista oman ajanhallinnan järkevällä suunnittelulla ja tehdä oma ajankäyttö mielekkäämmäksi. Opiskelussa usein käy niin, että tuntee huonoa omatuntoa vapaa-ajalla siitä, että ei tarpeeksi opiskele ja kun opiskelee ajatukset seikkailevat mitä vapaa-ajallaan tekisi. Kun työlle ja vapaa-ajalle varaa suunnitellusti aikaa, voi vapaa-ajastaan nauttia hyvillä mielin ja stressitaso pienenee, kun työlle on varannut oman aikansa. (Tukiverkko.fi 2010.)

Esimerkkejä ajastamme:

Aika:	1 vuosi (12 kuukautta)	24 tuntia	(1440 minuuttia)
	12 kk (365 päivää)	1 tunti	(60 minuuttia)
	1 kk (31 päivää)	60 minuuttia	(3600 sekuntia)
	1 päivä (24 tuntia)	1 minuutti	(60 sekuntia).

(Markus Karjalainen 2011.)

3.1 Tavoitteet ja päämäärät

Ajanhallinta on keskeinen osa vieläkin suurempaa päämäärää. Kaikilla ihmisillä on tietynlaisia toiveita elämässään. Jotkut ihmisistä unelmoivat joka päivä ja suunnittelevat kuinka he pääsevät tavoitteeseensa, kun taas toiset pitävät unelmien tavoittelua vain toiveajatteluna. (March Limited. 2011.)

Ihmisen käsitys ajasta on lähtökohta ajankäytön suunnittelussa. Aika on suure sekä tunne, joka on matemaattisesti määriteltävissä oleva. Miksi tunne? - Tunne johtuu siitä, kuinka ihmiset ajattelevat ajasta monesti kielteisesti tai negatiivisesti esimerkkinä kiire voi johtaa negatiiviseen ajatteluun. (Vakkuri 2001, 22.)

Tavoitteilla ja niiden saavuttamisen välillä on symbioottinen suhde. Kun onnistumme saavuttamaan tavoitteemme, voimme olla tyytyväisiä itseemme ja palkita itsemme saavutuksesta. Tämä puolestaan innostaa tavoittelemaan muita tavoitteitamme elämässä. Tässä tapauksessa menestys tekee meistä entistä onnellisempia ja nautimme enemmän siitä mitä teemme (March Limited 2011.) Kahdella elämän osa-alueella, joissa pyrimme saavuttamaan tavoitteitamme yleensä, ovat henkilökohtainen elämä ja työelämä. (March Limited 2011.)

Työelämässä tavoitteet voivat liittyä:

- Liikevaihdon tekemiseen
- Imagoon
- Turvallisuuteen
- Markkinaosuuden kasvattamiseen
- Arvioon tilastamme 'vahvuudet ja heikkoudet' (SWOT)
- Osakkeenomistajiin
- Lyhyt- ja pitkäkestoisiin strategioihin → miten pääsemme tavoitteeseemme?
- Markkinointiin, hinnoittelujärjestelmiin, tehokkuuteen jne.

Henkilökohtainen elämässä tavoitteet voivat liittyä:

- Elämäntyylin säilyttäminen
- Koulutus
- Perheen perustaminen tai vaikka uuden auton omistaminen
- Stressitaso - työn ja perhe-elämän tasapainottaminen.

(March Limited 2011.)

3.1.1 Projektityöskentely - tavoitteet ja päämäärät

Projekteissa ja hankkeissa on aina tavoite, tavoitteena on jokin lopputulos, joka halutaan saavuttaa tietyssä aikataulussa. Jotta tavoitteissa asetettuun päämäärään eli lopputulokseen päästäisiin on selvitettävä ensin perusteellisesti ne asiat, joita kohti pyritään menemään ja jotka halutaan saavuttaa. Jos asia mitä työstedetään, on projektityöntekijöille täysin tuntematon, voi tavoitteiden määrittäminen tehtäväkohtaisesti olla hyvin vaikeaa. (Anttonen 2003a, 33.)

Projektin tärkein tehtävä on päämäärään pääsy. Tärkeintä ei ole tietää ja tuntea kaikkia yksityiskohtia tarkasti, vaan pitää päämäärä kristallisoituna itselle. Projektien kolme ydin kriteeriä ovat lopputuloksen lisäksi aika ja raha. Edellisestä muodostuvan kolmen ytimen symbioosin tasapainottaminen vaatii ajanhallitsemista ja päämäärätietoisuutta. On tiedettävä selkeästi mitä halutaan saavuttaa ja kuinka tavoitteet saavutetaan, jotta päämäärää kohti edetään. Kolikon kääntöpuolella ovat epäonnistumiset eli projektiin tai hankkeeseen asetettu aika menee yli, rahaa menee enemmän kuin oli ajateltu tai lopputulos oli kaikkea muuta kuin aluksi tavoiteltiin. (Anttonen 2003b, 33 - 34.)

3.1.2 Työntekijä - tavoitteet ja päämäärät

Työntekijän henkilökohtaisia tavoitteita määritellään Maslowin hierarkian kautta. Tarvehierarkian mukaan ihmisen henkilökohtaiset tavoitteet ja päämäärät pyrkivät erityyppisten tarpeiden tyydyttämiseen, kuten perustarpeiden (vesi, uni, ruoka) tyydyttämiseen ja itsensä toteuttamiseen. (Tynys 2011, 15.)

3.1.3 Yksilö - tavoitteet ja päämäärät

Tavoitteiden asettaminen henkilökohtaisessa elämässä. Tavoitteita asettavat yleensä huipputason urheilijat ja menestyvät liike-elämän toimijat eri aloilta. Tavoitteiden asettaminen antaa pitkätähtäimen suunnitelman ja lyhyentähtäimen motivaation. Tavoitteiden asettaminen keskittyy hankittuun tietoon, ajanhallintaan ja tarpeisiin elämässä. Tarkasti määritellyt ja selkeät tavoitteet on helpompaa saavuttaa, kuin sellaiset tavoitteet, jotka näyttävät jo alussa ylitytsemättömille. Omien tavoitteiden asettaminen parantaa ihmisen omaa itsevarmuutta, koska silloin huomaa, että omien tavoitteiden eteen töitä tehneenä ja tavoitteet saavuttaneena voi antaa itselleen kunniaa saavutetuista tuloksista. (MindTools Ltd. 1996 – 2012a.)

Henkilökohtaisten tavoitteiden asettaminen:

Tavoitteita voidaan asettaa monille eri tasoille.

- Ensin luodaan visio siitä mitä haluaa elämässään tehdä tai vaikka seuraavan 10 vuoden aikana. Sen jälkeen määritellään visioon ne suurenluokan tavoitteet, mitkä haluaa saavuttaa tuona vuosikymmenen pituisen ajanjakson aikana.
- Seuraavaksi tavoitteet hiotaan entistä pienemmiksi tavoitteiksi, jotta niitä on helpompi saavuttaa. Sen jälkeen nämä pienet tavoitteet hiotaan vielä vähän pienemmiksi tavoitteiksi, jotta ne alkavat näyttää entistä helpommin saavutettavilta tulevan vuosikymmenen aikana.
- Lopuksi, kun suunnitelma on valmis, tarvitaan ruveta tekemään töitä, jotta tavoitteisiin päästään ja tuloksia alkaa näkymään.

(MindTools Ltd. 1996 – 2012a.)

Jos tavoitteita haluaa lähteä määrittelemään omassa elämässään selkeämpään muotoon esimerkiksi ottaen näkökulman omaan työelämäänsä liittyen. Saadakseen paremman kuvan tärkeistä asioista omassa elämässä voi yksilö alkaa määritellä seuraaville asioille joitakin selkeitä tavoitteita, joita kohti haluaa edetä. (MindTools Ltd. 1996 – 2012a.)

Ura: Mitä haluat saavuttaa? Missä roolissa haluat olla seuraavan 5 vuoden kuluttua?
Mitä haluat saavuttaa urallasi?

Talous: Paljonko haluat tienata rahaa? Miten tienaminen vaikuttaa urallesi asettamiisi tavoitteisiin?

Koulutus: Onko mitään asioita tai kysymyksiä, joihin haluaisit saada tietoa? Mitä tietoa tai taitoja tarvitset, jotta voit saavuttaa tavoitteesi tai tavoitteesi muissa asettamissasi tavoitteissa?

Perhe: Haluatko olla vanhempi? Jos haluat, aiotko olla hyvä isä tai äiti? Miltä haluat näyttää kumppanisi tai muiden perheenjäsenten silmissä?

Taiteellisuus: Haluatko saavuttaa yhtään taiteellisuuteen liittyvää tavoitetta?

Asenne: Onko jokin ajattelutavoitteissasi pielessä? Onko jokin asia sellainen asia käyttäytymisessäsi pielessä, joka masentaa? (Jos on, aseta tavoite asennettasi kohtaan, jonka avulla voit tavoitella parempaa asennoitumista tai etsi ratkaisu sille miksi käyttäydyt niin kuin käyttäydyt)

Fyysinen olemus: Onko omassa ulkoisessa olemuksessa sellaista, jonka haluaa muuttaa? Haluatko parantaa terveyttäsi? Minkä kokoisia askelia haluat määrittää, jotta saavutat tavoitteesi.

(MindTools Ltd. 1996 – 2012b.)

SMART -tekniikka tavoitteiden asettamiseksi

S	- Erityinen / tarkka, huomattava (Specific)
M	- Mitattavissa oleva (Measurable)
A	- Saavutettavissa oleva (Attainable)
R	- Järkevä, palkitseva (Rewarding)
T	- Aikaan sidottu (Time-bound).

(MindTools Ltd. 1996 – 2012c.)

3.2 Ajankäytön suunnittelu

Oman ajan mahdollisimman paras käyttäminen alkaa suunnittelemisesta. Perimmiltään ajan käytön suunnittelussa on kyse siitä, että ihmisellä on mahdollisuus ja tarve toimia luomaansa päämäärää tavoitellen. Oman ajan suunnittelu luo perustan päämääräksi asetetun tavoitteen tiedostamiselle ja saavuttamiselle. Ainoastaan tämän takia pystymme olemaan tyytyväisiä omaan elämäämme ja tunnumme toteuttavamme itseämme ihmisenä. Järkeistään voidaan sanoa, että aikaa on käytettävä harkiten ja järkevästi, jotta emme koe käyttäneemme aikaamme johonkin epätärkeään ja kadumme lopulta sitä. (Keränen 1997.)

3.2.1 Suunnittelu

1. Aloita kirjaamaan viikkokohtaiseen tai päiväkohtaiseen suunnitelmaasi tiettyinä kellon aikana tapahtuvia välttämättömiä menoja. Nämä ovat sellaisia asioita ja tekemisiä, jotka on viikon tai päivän aikana pakko hoitaa ja joilla on tietty kellon aika mistä mihin asia tapahtuu (esimerkiksi harrastukset, työt, asiakastapaaminen, seminaari, siivoaminen, tv-ohjelman katselu).
2. Seuraavaksi merkitse ne asiat, jotka ovat merkitykseltään tärkeitä ja / tai haluat ehdottomasti tehdä, mutta niille ei ole määriteltyä ajankohtaa jolloin ne tulee tehdä (esim. kavereiden tapaaminen, läksyt, harrastukset, kirjan lukeminen)
3. Käy suunnitelmasi seuraavaksi läpi ja mieti onko suunnitelmassasi tarpeeksi vapaa-aikaa eli aikaa jolloin sinun ei tarvitse tehdä mitään.
4. Jos et tiedä vielä jonkin suuren ”projektin” tehtävään käytettävää ajanmäärää ennakoon, kannattaa suunnitelmaan varata aikaa reilusti enemmän. Näin suunnitelmassa on ennak-

koon asetettu aikoja, jolloin voit hoitaa kyseistä tehtävää ja jos tehtävä määrä on pienempi, voit viedä lopun ajan laiskottelun puolelle.

5. Muista merkitä suunnitelmaasi kaikkien tehtävien asioiden deadline päivä ja kellon ajat. Näin voit varata viimeisiä viilauksia varten aikaa tehtävälle tai projektille.
6. Ajankäytönsuunnittelussa tärkeintä on priorisoida eli asettaa tärkeitä asioita selkeään tärkeysjärjestykseen. Jos aika näyttää kuluvan vähiin on syytä katsoa suunnitelmaa ja poistaa sieltä sellaiset tehtävät, jotka eivät vaadi nyt aikaasi, vaan ne voi siirtää parempaan ajankohtaan tehtäväksi. Tässä tulee kuitenkin muistaa, että tehtävää ei kannata lykätä kauas tulevaisuuteen, koska se saattaa sisältää omat vaaransa.
7. Täytyy muistaa, että kyseessä on pelkkä suunnitelma ja suunnitelmilla on tapana muuttoa muutosten myötä. Aina siinä vaiheessa, kun suunnitelmaan tulee uusi muutos, mieti niille asioille, jotka peruuntuivat, uusi aika.

(Tukiverkko.fi 2012.)

3.2.2 Priorisointi, organisointi ja delegointi

Priorisoimisella tarkoitetaan asioiden tärkeysjärjestykseen laittamista. Asioiden priorisointi kuuluu hyvään johtamistapaan, koska kaikkea ei aina pysty se tekemään, eikä välttämättä aina ehdiäkään. Priorisointi on kaikkein helpointa silloin, kun tarpeet, velvollisuudet, visiot ja tavoitteet ovat selvillä. Kaikkein tärkeintä on muistaa kysyä itseltään: Minkä asian toteutumisella on positiivinen vaikutus omaan elämään? Vastauksen perusteella kannattaa priorisoida siihen vaikuttava asia kaikkein korkeimmaksi. (Stranius 2010.)

Neljä vinkkiä priorisoimiseen

Kirjoita itsellesi ylös kaikki ne asiat, joita olet parhaillaan työstämässä

1. Mieti minkä asian toteutumisella on positiivisin vaikutus omaan elämääsi
2. Priorisoi merkittävät asiat, jotka ovat merkittäviä, pitkällä tähtäimellä hyviä ja todennäköisesti tapahtuvia
3. Jos on mahdollisuus jättää joitakin asioita tekemättä, jätä ne pois.

(Stranius 2010.)

Mieti per päivä ja per viikko kaikkein tärkeimmät tehtävät ja jätä tilaa kalenteriin.

Kaikkein järkevintä on valita 1 - 3 kaikkein tärkeintä tehtävää jokaiselle viikolle ja päivälle, joita ainakin haluaa työstää ja tehdä ne ensimmäisenä aamulla. Kalenteriin kannattaa priorisoida vähintään 40 % sellaista aikaa, jota ei ole varattu mitään varten eli tyhjää tilaa, jotta joustavuus ja tehokkuus säilyy tärkeiden asioiden suhteen. (Stranius 2010.)

Delegoi kaverille tai roskikseen.

Omaa työmäärää voi lähestyä paremmin niin, että karsii ne tehtävät pois, jotka eivät ole hyödyllisiä, varsinkaan eivät tärkeitä. Kyseiset asiat voi jättää suoraan tekemättä tai ne voi antaa jollekin toiselle tehtäväksi. Turhaa tai täysin merkityksettömiä tehtäviä ei kuitenkaan kannata antaa kenellekään tehtäväksi, jos niiden merkitys on merkityksetön. (Stranius 2010.)

Ennen muille delegointia mieti seuraavia asioita

- Voisiko joku toinen tehdä tehtävän paremmin
- Voisiko joku toinen tehdä tehtävän nopeammin
- Voisiko joku toinen tehdä tehtävän mielellään.

(Stranius 2010.)

3.2.3 Ajantappajat

Tärkeimmät ajantappajat tai aikaa vievät asiat. Seuraavassa listaus asioista, jotka vievät aikaamme joka päivä:

- Epäjärjestelmällisyys
- Ei osata sanoa, EI
- Kriisijohtaminen
- Muiden tehtävien tekeminen
- Huono suunnittelu
- Pomo
- Omat virheet
- Tekemättömät työt
- Henkilökunnan väliset polemiikit
- Muiden kanssa sosialisointi
- Työmäärä liian suuri
- Matka-aika
- Huono valmistautuminen
- Puhelin

- Huono tehtävien delegointi
- Tapaamiset
- Paperityöt
- Ei tietoa asioista
- Useita eri tehtäviä
- Täydellisyyden hakeminen
- Ystävät
- Huono energiataso
- Heikko kontrolli ja raportointitaito
- Heikko johtamistaito
- Muiden tekemät virheet.

(March Limited Ltd. 2011.)

3.2.4 Aikataulutus

Työskentely on paljon tehokkaampaa yhtenäisissä aikajaksoissa, kuin pikkuhiljaa asioiden saataminen valmiiseen muotoon. Tämä ei pelkästään koske ainoastaan sellaisia yhdeksi tehtäväkokonaisuudeksi soveltuvia asioita kuin postien avaaminen, puhelut; vaan myös projektityyppiset työt, myyntineuvottelut ja markkinointikampanjat (Gleeson 2001 a, 106.) Professori, kirjailija, liikkeenjohdon konsultti Peter F. Druckerin (The Drucker Institute 2011) mielestä idealistinen tiiviin työskentelyn jakso on pituudeltaan 90 minuuttia. Hänen mukaansa puolessatoista tunnissa saa aikaan paljon enemmän kuin kolmessa tunnissa, jos pystyy välttymään toistuvilta häiriötekijöiltä ja keskeytyksiltä. (Gleeson 2001b, 107).

1. Mahdollisimman hyvä ajankäyttö alkaa sen suunnittelemisesta
2. Suunniteltaessa omaa ajankäyttöä on mietittävä tavoitteet mihin tähdätään
3. Pääse irti varmuudesta, toisin sanoen olettamuksesta, että jokin asia tulee olemaan varma
4. Ajankäytön suunnittelussa ei pidä olla liian tarkka.

(Vakkuri 2001a, 27 - 30.)

3.2.5 Henkilökohtaiset esteet

Mielellämme oma ajankäyttömme luo kaoottisuutta ja epäjärjestystä henkisellemme elämällemme. Ajankäyttömme suhteen podemme huonoa omatuntoa. Mitä sitten onkaan tehtävissä, jotta huono omatunto tai epäjärjestys voidaan estää?

1. On pyrittävä tarkastelemaan yksilön omaa henkistä järjestystä liittyen omaan ajanhallintaan.
2. Yksilön on tarkasteltava omia tavoitteitaan. Voiko tavoitteita vaihtaa toisiin, parempiin tavoitteisiin tai vielä parempiin?
3. Ajan käyttämiseksi on rakennettava parempia varaohjelmia, jotta ajan käyttäminen olisi mielekkäämpää.
4. Ajankäytön suhteen on ennen kaikkea päästävä irti kaikista niistä negatiivisista tunteuksista, joita sisällään pitää.

(Vakkuri 2001b, 86 – 87.)

3.2.6 Ajanhallinnasta tehoa työhön

Asioiden pyörittelyssä pelkästään tuhlaantuu työpaikoilla enemmän aikaa, kuin missään muussa. Jos yksilö on taipuvainen saamattomuuteen, auttaa häntä kaikkein eniten *Toimi Heti!* – periaate, jonka avulla yksilö huomaa missä kohti hän suotta vitkuttelee ja auttaa häntä korjaamaan työtapansa. Monet ihmiset ovat taidokkaita lykkäämään työtehtäviään eteenpäin, toiset ovat kyseisen lajin mestareita. Työtehtävät lykkääntyvät aina sen takia, koska liian usein emme osaa ottaa itseämme niskasta kiinni ja alkaa tehdä niitä heti paikalla. Seuraavassa seitsemän keinoa, joiden avulla mahdollistuu oman työn tehostaminen:

1. Tee työtehtävä ainoastaan kerran. Kaikkein tavallista on, että ihmiset keräävät ympärilleen pinoittain papereita, kirjoja ja muita tavaroita, jotka kasvavat suuriksi pinoiksi lopulta. Jos joka ikisen paperin tai sähköpostin lukee kaksi kertaa, on sähköpostiviestin lukeminen täysin merkityksetöntä, koska ei se enää hyödytä mitenkään sen lukijaa. Tee asiat heti!
2. Lopeta asioiden lykkääminen nyt!
3. Kun ongelmat ovat vielä pieniä, ratkaise ne. Työn tultua tutuksi, oppii yksilö huomamaan, että työn ollessa nyt vielä pieni, alkaa se suurenemaan koko ajan niin pitkään kunnes se hoidetaan päiväjärjestyksestä.
4. Oman työrauhan varmistaminen. Jatkuville keskeytyksille ei mahdeta mitään, vaikka niitä pidetäänkin syinä ajanhukkaamisessa.
5. Lykkäämisestä johtunut työmäärän purkaminen, tee heti. Jotta yksilön kädet eivät ole täynnä töitä ja vielä niitä rästiin jääneitä työtehtäviä on asian hallintaan ottamiseksi hoidettava tehtävät pois päiväjärjestyksestä.

(Gleeson 2001, 34 – 46.)

6. Työmäärän purkamisessa auttaa seuraavat viisi vaihetta:
 1. Työsi ajantappajien tunnistaminen
 2. Tee päätös, missä järjestyksessä aiot purkaa ruuhkat
 3. Varaa aikaa joka päiväksi jonkin suman tai jonkin sen osan läpikäymiseen.
 4. Pohdi, mikä aiheuttaa työtehtävien lisääntymisen.
 5. Aloita heti toimeen, jotka poistavat ne ongelmat, jotka lisäävät töiden määrää koko ajan.
6. Ratkaise kaikki ongelmat heti. Epämiellyttävien tehtävien lykkääminen on kaikilla ihmisillä sama. Ikävän tehtävän suorittaminen ei ole ikinä helppoa, mutta hoitamattomana se voi olla paljon pahempi.
7. Hanki jokin syy minkä takia voit onnitella itseäsi. Verukkeet ja lykkääminen aiheuttavat meissä negatiivisia tunteita. Töihin tarttumalla voidaan tehtävät hoitaa kuntoon pala palalta.

(Gleeson 2001, 34 – 46.)

4. KURSSI

Ajanhallinta. Kurssi on laajuudeltaan kolme (3) opintopistettä. Kurssin tapaamisajat ovat tiivistetysti neljätuntisia kerrallaan ja kurssin tuntimäärät voi helposti jakaa niin kuin opettavalle opettajalle se näyttää järkevälle tai kuinka se sopii esimerkiksi opiskelijan aikatauluun tai hänen omaan ajankäytön suunnitelmaansa.

4.1 Kurssin sisältö

Kolme (3) opintopistettä laaja ajanhallinta kurssi koostuu opiskelijan omasta työskentelystä ja opettajan kontaktitunneista.

Opiskelija työmäärä kurssilla on: 30 h

Kontaktitunnit: 20 h

Opettajan muut työt:

- tuntien suunnittelu 60 tuntia
- tehtäväpalautusten arviointi: 20 tuntia

Kurssi koostuu yhteensä 50 tunnista ja opettajan suunnittelutöistä 80 tuntia. Eli 130 h työpanoksesta. Kurssia voi myös muuttaa niin kuin järkeväksi näkee. Kurssi onnistuu myös toteuttaa moodle -oppimisolustan kautta.

Kurssin sisältö:

Ajanhallinnan perusteet	4 h
Yrittäjän ja työntekijän ajanhallinta	4 h
Itsensä johtaminen	4 h

4.2 Kirjan lukeminen

Pakollisen kirjan lukeminen yrittäjän ja valmentajan parhaat kirjat -kirjaluettelosta. Kirjan lukemiselle on varattu aikaa 20 tuntia. Kirjan lukemisen tarkoituksena on lukea kirja ajanhallintaan, itsensä johtamiseen, johtamiseen, elämän hallintaan, psykologiaan tai kasvatukseen liittyvistä kirjoista. Kirjasta on tarkoitus hakea oppia kuinka parantaa omaa itsensä johtamista ja kuinka niitä oppeja opiskelija voi paremmin hyödyntää omassa elämässään.

4.3 Kirjaessee

Opiskelija kirjoittaa lukemastaan kirjasta kirjaeseen, jossa hän käsittelee oppimiaan asioita ajanhallinnan näkökulmasta ja mitä asioita hän vie käytäntöön, missä asioissa hän haluaa kehittyä vielä lisää. Kirjaeseen tarkoituksena on lisätä kirjasta sisäistettyjä oppeja konkreettisiksi asioiksi niin, että opiskelija voi analysoida kirjasta lukemiaan asioita omassa mielessään ja pohtia mikä on se tärkein oppi ja miete mitä kirja hänelle tarjosi ja miten sitä oppia tai mietettä voisi tulevaisuudessa hyödyntää jollain tavalla uudelleen.

4.4 Harjoitukset

SEURAA AJANKÄYTTÖÄSI 1 PÄIVÄN AJAN

Kurssin alkupuolella opiskelijoille annetaan 1 päivän ajanhallinta tehtävä. Tehtävän tarkoituksena on, että opiskelija tekee ensin suunnitelman omasta ajankäytöstään tämän kurssin teoriaosuuden mukaisesti eli asettaa ensin suunnitelmaan päiväkohtaiset pakolliset hoidettavat asiat, sitten ne asiat, jotka eivät ole aikaan sidottuja, mutta hän haluaa hoitaa ne jossakin vaiheessa ja sitten katsoa, kuinka paljon vapaa-aikaa hänelle jää käytettäväkseen.

Palautettava tehtävä: Opiskelija kirjoittaa suunnitelman ja luo itselleen päiväkohtaisen oman ajankäytön suunnitelman. Lisäksi opiskelija kirjoittaa 1 - 2 -sivuisen oppimispäiväkirjan tai esseen ajankäytön hallinnasta eli kuinka hän onnistui suunnitelmansa toteutuksessa käytännön tasolla.

SEURAA AJANKÄYTTÖÄSI 3 PÄIVÄN AJAN

Tämä kurssitehtävä annetaan opiskelijoille kurssin puolessa välissä tai kurssin loppupuolella. Tämä harjoitustehtävä tehdään samojen ohjeiden mukaan kuin yhden päivän ajankäytön suunnitelma eli opiskelija suunnittelee alkuun kolmen päivän pituisen oman ajankäytön suunnitelman. Hän merkitsee suunnitelmaan kolmen päivän ajalle kaikki pakolliset menot, jotka tulee hoitaa tiettyinä ajankohtana. Seuraavaksi hän merkitsee ne tehtävät, joilla ei ole tiettyä ajankohtaa, mutta hän toivoo, että hän saa hoidettua myös ne jossain vaiheessa ja sen jälkeen hän voi katsoa kuinka paljon hänelle jää vapaa-aikaa ja riittääkö se opiskelija mielestä muuhun elämään.

Palautettava tehtävä: Opiskelija kirjoittaa suunnitelman ja luo itselleen päiväkohtaisen oman ajankäytön suunnitelman. Lisäksi opiskelija kirjoittaa 1 - 2 -sivuisen oppimispäiväkirjan tai esseen ajankäytön hallinnasta eli kuinka hän onnistui suunnitelmansa toteutuksessa käytännön tasolla.

4.5 Kurssin päätös

Kurssin päättäminen 4 tuntia

Päätös kerralla palautetaan kirjaessee. Käydään läpi jokaisen opiskelijan ajanhallinta suunnitelma ja onnistuiko opiskelijoilla hallita omaa aikaansa, suunnitella ajankäyttöään ja toteutuiko heidän suunnitelmansa käytännön tasolla ja mitä muutoksia suunnitelmiin tuli ja aikovatko he, jatkaa ajanhallinnan työkalujen käyttöä jatkossa.

4.6. Kurssin arviointi

Kurssi arvioidaan hyväksytty / hylätty periaatteella, koska kyseessä on vapaasti valittava kurssi.

Jotta opiskelija saa kurssista hyväksytyn hänen tulee palauttaa lukemansa kirjasta kirjaessee, ajanhallintasuunnitelmat kummastakin tehtävästä ja ns. oppimispäiväkirjat ajanhallinta tehtävistä.

6. KIRJAVINKIT JA MUUT LISÄTIEDOT

Tässä osassa esittelen hyviä kirjavinkkejä, jotka voivat olla opiskelijoilla niitä hyviä kirjoja joita kannattaa lukea kirjaa valittaessa ja siitä kirjaesseeä kirjoitettaessa. Huimia oppeja luvassa näistä kirjoista. Lisäksi tässä osassa löytyy myös internet-sivu lähteitä, josta kautta löytyy malleja eli työkaluja ajanhallintaa varten sekä muuta lisätietoa.

6.1 Suositeltavat kirjat

Covey, R. Stephen - Tie menestykseen: 7 toimintatapaa henkilökohtaiseen kasvuun ja muutokseen. Kirja käsittelee juurikin 7 toimintatapaa, jota kautta henkilökohtainen kasvu ja muutos on saavutettavissa. Kirjan aiheita ovat mm. synergian hyödyntäminen, proaktiivisuus, sisäisen johtajuuden periaatteet (leadership), itsensä johtamisen periaatteet (management), tasapainoisen uudistumisen periaatteet, minätietoisuuden kehittämisen periaatteet.

Welch, Suzy. Elämä haltuun! 10 minuutissa, 10 kuukaudessa, 10 vuodessa. Kirja käsittelee 10-10-10 tekniikkaa. Kirjassa annetaan käytännön vinkkejä ja neuvoja, kuinka ihminen voi ottaa elämänsä omiin käsiinsä. Kirja on hyvin selkeä, se on kirjoitettu hyvin tavoitesuuntaisesti, joten sen opit on helppo viedä käytännön tasolle oman ajanhallintaa suunniteltaessa.

Vakkuri, Kai. Aika ja Sinä: opas ajankäytön suunnitteluun ja itsensä johtamiseen. Kirja käsittelee asioita asioiden oikeilla nimillä ja menee suoraan asiaan. Kirjassa kerrotaan mitä tehokas ajankäyttö tarvitsee, jotta siitä suunnittelun ja tavoitteiden asettamisen jälkeen tulee tehokas-

ta. Kirja sisältää käytännön läheisiä ohjeita ja neuvoja, jotka ovat suoraan sovellettavissa käytäntöön. Oikea ajanhallinnan mestariteos!

Honoré, Carl. SLOW - Elä hitaammin! Manifesti verkkaisen elämän puolesta. Kirja käsittelee kuinka hidastaa tahtia, jokapäiväistä kiirettä ja tuo selkeästi esille tuoreita tilastotietoja. Kirja esittelee hitaan ruoan ravintoloita ja hitaiden kaupunkien tyyssijaa Italiaa.

Venkula, Jaana. Kysymisen taito. Kirja käsittelee kuinka kysymällä voidaan tehostaa omaa työtä ja kuinka kysymyksien avulla voidaan keskittyä ongelmien ratkaisuun niin kotona kuin työpaikalla. Kirja helpottaa elämää selkeästi antamalla neuvoja, kuinka kysyä oikeita kysymyksiä ja niiden kautta rakentaa hedelmällisiä keskusteluja kotona ja työpaikalla ja lisätä ajattelua sekä suunnittelua.

Kauppi, Timo ja Toivonen Veli-Matti. Aika muovailuvahana - NLP ja henkilökohtaisen ajan rakenne. Kirja käsittelee aikaa muovailuvahana ja se sisältää yhteenvedon monen vuoden tutkimus-, luku- ja kokeiluprosessista, sukelluksesta aikakokemuksen syövereihin ja moniin konkanaan uusiin ideoihin ja aikakokemuksen muuntelumenetelmiin. Käytännöllistä tietoa ajasta, katsaus NLP:n aikajänneideoihin, paljon erilaisia menetelmiä ja ideoita siitä, kuinka teemme aikamme ja kuinka voimme muuttaa sitä.

Whitrow, J. G. Ajanhistoria. Kirja käsittelee ajanhistorian alkua ja kuinka länsimaissa meillä on aina alku, keskikohta ja loppu. Kirjassa käydään ajanhahmotustapoja läpi historiasta opittuina, ajanmittauksen menetelmiä, ajankulumisen seurantaa ja ajankäsityksiä monista eri maista. Perusteos ajasta kiinnostuneelle.

Jönsson, Bodil. 10 ajatusta ajasta. Kirja kertoo: Aika on rahaa! Mutta kuinka paljon olemme valmiita siitä maksamaan? Käykö kaiken kiireen keskellä niin, että elämä vilahtaa ohi huomauttamatta? Kirjailijan viisaat neuvot kannustavat kaikkia ajan kanssa kamppailevia muuttamaan tapansa ja löytämään kiireettömän elämäntavan ja sen myötä tilaa todelliselle elämän kokemiselle.

Gleeson, Kerry. Toimi Heti - Lopeta Lykkääminen.

The Mindgym, The mindgym: give me time.

Kirjan käytännön neuvot opastavat, miten voi saavuttaa enemmän hidastamalla tahtia, pienillä aikainvestoinneilla kuinka saadaan runsaasti lisää aikaa, miten sanoa ei ja olla silti pidetty, miten saada muut tekemään työt puolestasi ja kuinka saada sellaisten ihmisten aikaa, joilla ei ole aikaa sinulle.

6.2. Ajanhallinnan työkalut

Internet-sivut:

Tukiverkko.fi

<http://www.tukiverkko.fi/hyvinvointi/stressi/ajanhallinta/>

Mallit: ajankäytön viikkokalenteri, lukujärjestys ja tarkistuslista, lukujärjestys, muistikortit itsenäisen työskentelyn tueksi, lukiokuraattoreiden ja -psykologien tekemä lukujärjestyspohja.

Time Management -perusteet (englanniksi)

<http://www.time-management-basics.com/>

Sivustolta löytyy ajanhallintaan kaikki perusteet. Niin suunnittelutyöstä, tehtävien johtamiseen, delegointiin, tehokkuuteen, henkilökohtaisiin ongelmiin, riskien johtamiseen, ystäviin jne. Todellinen vinkkiarkisto.

Ajan määrittely eri kulttuureissa

<http://estudio.edupoli.fi/moty/index.asp?id=720&kat=Kulttuurienv%C3%A4linen+viestint%C3%A4&sid=&sub=&title=3266>

Käsittellään eri kulttuurien ja niihin liittyvien aika -perusteisiin. Mitä aika tarkoittaa eri maiden kulttuurissa.

5. LÄHDELUETTELO

Anttonen, Kyösti. 2003 a. Tehosta projektityötä. Johda hanketta 80 / 20 -periaatteella. Jyväskylä: Gummerus kirjapaino Oy.

Anttonen, Kyösti. 2003 b. Tehosta projektityötä. Johda hanketta 80 / 20 -periaatteella. Jyväskylä: Gummerus kirjapaino Oy.

Gleeson, K. 2001 a. Toimi Heti - Lopeta Lykkääminen. Juva: WS Bookwell Oy.

Gleeson, K. 2001 b. Toimi Heti - Lopeta Lykkääminen. Juva: WS Bookwell Oy.

Karjalainen, M. 2012. Esimerkkejä ajastamme.

Keränen, Eija. 1997. Ajankäytön hallinta. Saatavilla: http://www.operosus.fi/?page_id=41 (Luettu 1.1.2012).

March Limited Ltd. 2011a. Key Time Destroyers. Saatavilla: http://www.time-management-basics.com/time_management_017_Key_Time_Destroyers.shtml (Luettu 9.1.2012).

March Limited. 2011b. Time Management - General. Saatavilla: http://www.time-management-basics.com/time_management_004_What_is_time_management_General.shtml (Luettu 4.1.2012).

March Limited. 2011c. Time Management - Goals part 1. Saatavilla: http://www.time-management-basics.com/time_management_005_Goals_1.shtml (Luettu 4.1.2012).

MindTools Ltd. 1996 – 2012a. Personal Goal Setting. Saatavilla: <http://www.mindtools.com/page6.html> (Luettu 8.1.2012).

MindTools Ltd. 1996 – 2012b. Setting lifetime goals. Saatavilla: <http://www.mindtools.com/page6.html>

MindTools Ltd. 1996 – 2012c. SMART goals. Saatavilla: <http://www.mindtools.com/page6.html>

Opetuksen suunnittelu. n.d. Saatavilla:

https://docs.google.com/viewer?a=v&q=cache:Lfr_DWhDP48J:www.amkit.fi/download.php%3F3e3260dabb40a331dc910dcd57f2aa45+opetuksen+suunnittelu&hl=fi&gl=fi&pid=bl&srcid=ADGEESgihsO7r1nk2cULvqt-jMD-QJMgu1vmikd7cBbxTRz-V_ZGZrMM4R1FGY2_GqxVug5YMO263g2nWv-Oklv2XseauxYfuDA4vh7eWKu_5klIWUcND7ob27L_mWxIE75HCQzTF5bR&sig=AHIEtbSgLQu0HLQjTATAI4dsiK0MQ-mZBBQ (Luettu 1.1.2012).

Salmela, Simo. 2005. Vlk 15/ 2005: Mitä aika on? Saatavilla:

<http://www.helsinki.fi/tutkimus/tiedeuutiset/2005/vk15.shtml> (Luettu 1.1.2012).

Stranius, Leo. 2012. Hyvä johtaminen - Osa 5: Priorisointi ja delegointi.

<http://leostranius.fi/2010/10/hyva-johtaminen-osa-5-priorisointi-ja-delegointi/> (Luettu 8.1.2012).

Syrjäläinen, Jyrhämä & Haverinen. 2004. Praktikumikäsikirja 2004. Saatavilla:

<http://www.helsinki.fi/behav/praktikumikäsikirja/luku1/sisalto1.htm> (Luettu 11.1.2012).

The Drucker Institute. 2011. About Peter Drucker. Saatavilla:

<http://www.druckerinstitute.com/link/about-peter-drucker/> (Luettu 9.1.2012).

Tukiverkko. 2012. Ajanhallinta. Saatavilla:

<http://www.tukiverkko.fi/hyvinvointi/stressi/ajanhallinta/> (Luettu 6.1.2012).

Tukiverkko. 2012. Ohjeita ajankäytön suunnitteluun. Saatavilla:

<http://www.tukiverkko.fi/hyvinvointi/stressi/ajanhallinta/> (Luettu 6.1.2012).

Tynys, Tiina. 2011. Työntekijän tavoitteiden ja organisaation tavoitteiden yhteen sovittautuminen työminäkuvan näkökulmasta. Saatavilla:

<https://docs.google.com/viewer?url=http%3A%2F%2Fwww.doria.fi%2Fbitstream%2Fhandle%2F10024%2F67140%2Fnbfi-fe201102081214.pdf%3Fsequence%3D4> (Luettu 8.1.2012).

Vakkuri, K. 2001 a. Aika ja sinä: opas ajankäytön suunnitteluun ja itsensä johtamiseen. Vantaa: Tummavuoren kirjapaino Oy.

Vakkuri, Kai. 2001 b. Aika ja sinä - opas ajankäytön suunnitteluun ja itsensä johtamiseen. Vantaa: Tummavuoren kirjapaino Oy.